

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič a 2.— Din, do 100 vrst 2.50 Din, večji inzerati petič vrsta 4.— Din; notice, poslano, izjave, reklame, preklic beseda 2.— Din. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Upravništvo: Knafljeva ulica šte. 5, pritličje. — Telefon šte. 304.

Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo: Knafljeva ulica šte. 5, I. nadstropje. — Telefon šte. 34.

Pri vtisi volilnih rezultatov

Iz števila mandatov se ne da sklepati na moč posameznih strank. — Zelo slaba udeležba. — Že sedaj se vidi, da so radikali in in radičevci nazadovali. — Glasovi SDS so narasli.

Beograd, 24. jan. Slika političnega stanja, kakor jo kažejo doslej znani izidi volitev v oblastne skupščine, so predvsem potrdile, kakor se je splošno pričakovalo, da volilni red v največji meri favorizirajo regionalne stranke. Zato so se radikali afirmirali v Srbiji in Vojvodini, radičevci na Hrvaškem in slovenski klerikali v Sloveniji.

Zelo je presenetil volilni izid v Beogradu samem, kjer je demokratska lista silno narasla in kjer so radikali dobili nenavadno malo glasov, tudi če jih primerjamo z obema radikalnima listama iz zadnjih občinskih volitev. Toda pričakovano, da pomeni beografski volilni izid merilo tudi za notranjo Srbijo, se ni obneslo. Število mandatov, ki so jih dobile radikalne liste po oblastih v Srbiji, je zelo visoko. Ni pa še mogoče kontrolirati, kako je razmerje glasov, oddanih za posamezne liste, zakaj šele primerjanje števila glasov bo dalo točno sliko o razmerju moči posameznih strank, njihovem nazadovanju, oziroma napredovanju. Šele potem bo mogoče soditi, v koliko se morejo volitve v oblastne skupščine smatrati kot argument, da današnja moč strank v Narodni skupščini ne odgovarja sedanjemu razpoloženju. Ako je število oddanih glasov za posamezne stranke vsaj približno v istem razmerju kot število priporjenih mandatov, potem odpadne razlog za nove volitve v Narodno skupščino.

Se instruktivnejši so izidi volitev v hrvaških okrajih. Prvi rezultati so prihajali iz mest, kjer se ne da utajiti veliko nazadovanje radičevskih glasov. Toda podoba je, da so tudi po kmetijskih voliščih radičevci zelo nazadovali, čeprav ne tako, kakor se je splošno pričakovalo, iz tega se da sklepati, da hrvaški kmet Radičeve kapitulacije in sodelovanja v Beogradu ni odklonil, kar je z državnega stališča zelo važna stvar. Ne sme se dalje prezreti, da je Radič nazadoval v pokrajinah izven Hrvaške, osebno v Sloveniji in Bosni, iz česar se razvidi, da je privlačna moč njegove demagogije nehala.

Potrdila se je domneva, da bo volilna abstinenca zelo velika. Osebito izkazuje večina mestnih volišč zelo majhno volilno udeležbo, kar priča, da je inteligentna in sploh mestni živelj ogoren nad politično nedelavnostjo in konfuzijo zadnje dobe in da se nezna več orijentirati.

Beograd, 24. januarja. O izidu volitev v Dalmaciji, Hrvaški, Vojvodini in Bosni je doslej došlo tako pičlo podrobnih rezultatov, da bi bilo prenaporno delati končne sklepe. Zlasti ob volilni matematiki za oblastne skupščine ni mogoče iz števila doseženih mandatov sklepati na politično dalekosežnost glasovanja. Nedvomno je SDS dosegla daleko preko 80 oblastnih mandatov, kolikor bi jih po proporciji skupščinskih mandatov morala imeti. Treba pa za vsako volilno okrožje ugotoviti število glasov in ga primerjati s številom, doseženim 8. februarja 1925, da bo objektivna ocena mogoča. Po doslih poročilih sklepamo, da so glasovi SDS porasli v Hrvaški, zlasti pa v Slavoniji (Sremu), Vojvodini, Dalmaciji, zapadni Bosni in v južnih krajih. Radikali pa so dobili cirka 20 % glasov manj nego zadnjič, v kolikor se niso skrili v koalicijske z Madžari in Nemci. HSS je padla za okrog 20 %.

K izidu volitev v ljubljanski oblasti

Sklepajoč iz končnih rezultatov, je bila udeležba v vseh krajih nižja nego zadnjič. SLS je na celi črti dobila manj glasov, izvenredno v okrajih Radovljica in Krško, kjer zmanjkuje po 300 do 400 glasov porasti. Zelo je padla Radičeva stranka (bivša SKS), in sicer najhuje v novomeškem, krškem in kočevskem okraju.

SDS je v ljubljanski oblasti porasla, kljub nižji udeležbi volilcev. Porastla je absolutno in vsled tega še bolj relativno.

Ako uvažujemo, da so zadnjič v vseh Elnem okraju Ljubljana, Novo mesto volili radikali s SDS in cenimo njih tečanje glasove na kakih 700, je ta porast toliko bolj razveseljiv.

Radikali so žalostno propadli, a uspelo jim je odginiti v kočevskem okraju mandat g. Ivanu Rusu, v radov-

ljanskem pa g. Josipu Ambrožiču. Nemci so i to pot sklenjeno glasovali za SLS izvenredno v kočevskem srezu, kjer pa so dobili tako malo glasov, da je očitno druga polovica Nemcev tudi tam glasovala za SLS. Zelo hud je bil teror v Kočevju v korist radikalov.

Merodajno za politično ocenitev volitev z ozirom na posebnosti volilnega reda seveda ni število doseženih mandatov, ampak število glasov. Kajti manjšine, ki se ob nedostatku količnice pri oblastnih volitvah docela izgube, pri volitvah v Nar. skupščino sodelujejo in štejejo. Klerikalcem je bila mila okolnost, da so bili neklerikalci razcepljeni, poleg tega pa je izdala SKS Radiču na ljubo parolo: »Uničiti SDS!«. Boj, ki ga je bila proti SDS, je bil tako surov, kakor še nikdar. Mnogo je teklo denarja iz ministrstva poljoprivrede, a vidi se, da brez vidnega uspeha. Nasprotno, radičevci so v ljubljanski oblasti padli za 3000—4000 glasov.

Bivša SKS je to pot pomogla SLS iz zadrege, bila ji je pomožna četa, doložena za oslabljenje Naprednega bloka. To nalogo je dosegla v toliko, da je SLS pripomogla do večjega števila mandatov, napredovanje SDS pa je mogla le ublažiti, ne pa ustaviti. Pri tem pa se ji je zgodilo, da je sama sebe upropastila. HSS v Sloveniji je za svoje izdajstvo proti napredni ideji dobila sramoten udarec.

Izid volitev v mariborski oblasti

Izid oblastnih volitev v mariborski oblasti ni presenetil. Pokazalo pa se je ponovno, da prodira demokratska ideja vedno bolj med široke narodne plasti. SDS je napredovala na celi črti. Število njenih glasov konstantno narašča od volitev do volitev in tokrat je dobila mnogo glasov v krajih, kjer so bili doslej klerikalci absolutni gospodarji. Kljub združenemu in koncentričnemu napadu z vseh strani in kljub razmeroma nižji udeležbi je število demokratskih volilcev naraslo po celi oblasti. Nasprotno pa so klerikalci kljub nemškemu zavezništvu nazadovali povsod, dasi se to nazadovanje še ne izraža pri razdelitvi mandatov. Nemci, ki niso nikjer postavili svoje liste, so kompaktno glasovali za SLS, ki pa je kljub temu dobila mnogo manj glasov, kakor pa pri zadnjih skupščinskih odnosno občinskih volitvah. To je brez dvoma razveseljiv znak, da prihaja tudi na kmečko ljudstvo iztreženje, polagoma sicer, toda spoznanje je tu in nič več ne bo zadržalo tega preokreta. Značilna je tudi volilna abstinenca, ki jo je opaziti na deželi. Je to protest klerikalnih volilcev zoper brezglodno politiko voditeljev SLS, ki se lovi za medijimi frazami in taktičnimi efekti, dočim tarejo ljudstvo davčna bremena. Ta abstinenca je tem bolj značilna, ker so klerikalni agitatorji napeli vse sile, da spravijo svoje volilce na volišče. Pri sv. Jakobu v Slov. Gorici je n. pr. tamonjši župnik sam imel kar 24 shodov ter je obetal vse hiše. Enako sta agitirala farovž in spovednica tudi v vseh drugih farah.

Se huji poraz je doživel v mariborski oblasti radičevščina. Radič in njegovi slovenski priganjači so upali, da bod odvzeli SLS vsaj par tisoč glasov, toda nazadovali so na celi črti. V dravski dolini, ki jim je še pri zadnjih volitvah dala veliko število glasov, izkazujejo rezultati tokrat že neznatne številke. Prav tako je doživela radičevščina velik poraz v Prekmurju, kjer so trdno računali, da dobe vsaj 6 mandatov, toda dobili so le 3. Razen tega so dobili samo v celjskem srezu en mandat, dočim je mežiška kotlina tokrat volila socialiste.

Socialisti beležijo lep porast svojih glasov. To je predvsem pripisovati združenemu nastopu vseh socialističnih frakcij. V Mariboru so si priborili 1 mandat, razen tega pa so dobili še po 1 mandat v srezih Maribor desni breg in v Dravogradu. Tudi v podeželskih občinah je bilo oddanih tokrat precej socialističnih glasov. Bernotova skupina, ki je v nekaterih srezih nastopala samostojno, je dobila le neznatno število glasov.

Oblastne volitve v mariborski oblasti pa so tudi na najeklatantnejši način dokazale, da si je koncentracija naprednih sil utrla pot. Skupen nastop SDS in NSS je izrazil v vseh naprednih vrstah odobravanje. Le osebnim ambicijam in politični nezrelosti gotovih lju-

di je pripisovati, da ni že pri teh volitvah prišlo do koncentracije vseh naprednih sil, kar bi bilo skupni napredni stvari priborilo najmanj še pet mandatov. Naša mesta so se z malimi izjemami sijajno držala in je skoraj vsepovsod beležiti velik porast naprednih glasov. Žalostno vlogo zagarjev in klerikalnih priganjačev so tudi tokrat igrali radikali. Toda volilci so šli preko njih in

številke dokazujejo, da je slovenačka radikalija v mariborski oblasti popolnoma izginila.

Medimurska okraja Čakovec in Prelog sta dala SDS 2, radičevcem 7 in klerikalcem 1 mandat.

Končni izid volitev v mariborski oblasti je sledeči: klerikalci, Nemci in radikali 44, socialisti 3, radičevci 10, Pučljenci 1 in SDS 6 mandatov.

Radikalni poraz v Beogradu

Ob silno slabi udeležbi so narasli davidovičevski glasovi, radikalni pa strahovito padli. — Dobili so davidovičevci 6, radikali pa 5 mandatov. — Incidenti na voliščih.

Beograd, 24. januarja. Davidovičevci so prejeli 8816, radikali 6373, Pribečević 816, komunisti 877, republikanci 242, socialisti 291 (skupaj 17.215, volilcev 31.000, glasovalo je po temtakem samo 55 odst. Demokrati so dobili 6 mandatov, radikali 5, peti mandat so dobili radikali samo z 61 glasovi, ako pa bi imeli davidovičevci še 1 glas več, bi dobili 7, radikali pa samo 4 mandate.

Dopolodne je bilo za volitve zelo slabo zanimanje. K posameznim voliščem so pristopali poedinici, šele po 5. pop. je nastalo živahnije vrvenje, agitatorji so letali na vse strani, da vjamajo malodušneže. Tudi ministri so osebno agitirali. Ministrski predsednik Uzuno-

vič je obšel vsa volišča. Vsi ministrski in občinski avtomobili so bili v službi agitacije.

Tekom volitev je došlo do raznih incidentov. Največji incident se je zgodil na volišču v Senjaku, kjer so radikali zanikali mnogim volilcem pravo glasovanje. V Lončarjevi kavarni se je vsled napada na čuvarja radikal, skrinjice prekinilo za pol ure glasovanje. Na nekem drugem volišču je prišlo do prepira, kjer je radikalni predsednik volilne komisije legitimiral vsakega volilca. Policija je aretirala izredno veliko število volilcev, ki so hoteli glasovati pod tujim imenom. V Beogradu je tekot dneva snežilo. Zvečer so bile manjše manifestacije za radikale.

V Zagrebu je glasovalo le polovica volilcev

Veliko nazadovanje radičevcev in federalistov. — Padli so za 50 %. — Narasli so komunisti. SDS dobila v Zagrebu 1 mandat.

Zagreb, 24. januarja. Volitve so potekle v Zagrebu popolnoma mirno. Po ulicah je valovalo normalno življenje, tako da se skoraj ni pokazalo, da je volilni dan. Volišče je bilo 51. Volilni letaki so se delili samo na nekih mestih, večinom v predmestjih pred samimi lokali. Volitve se je udeležilo komaj 50 odst. vseh volilcev. Šele po 6. uri je zavladalo zanimanje za volitve in proti 10. uri zvečer se je v vseh lokalih govorilo o izidih ter o nazadovanju Stepana Radiča.

Radič je doživel v Zagrebu velik poraz. Federalisti in radičevci so imeli pri prejšnjih volitvah približno 16.000 glasov. Sedaj so dosegli skupaj le okrog 8400 glasov. Značilno je, da so porasli glasovi komunistov, kar je znak nezadovoljnosti med delavstvom. V Zagrebu je bilo postavljenih ničmanj kot 11

skrinjic. Kandidirali so SDS, neodvisni delavci, Starčevićeva stranka, HSS, Hrvatski blok, katoliški blok, radikalni disidenti, hrvaški federalisti, radikali, socialisti in davidovičevci. SDS je prejela 1807 glasov, delavci 2030, radičevci 4872, federalisti 3556, davidovičevci 415, Količnik je bil 1483. HSS je prejela štiri mandate, federalisti 3, delavci 2, hrvaški blok 1 in samostalni demokrati 1.

Proti Radiču so bile zvečer prirejene tudi sovražne demonstracije. Interventirati je morala policija na konjih.

V Zagrebu so izvoljeni: Stepan Radič, Josip Orsag, Stepan Krizic in dr. Košutić (vsi HSS), Josip Krčelić, dr. Belobrk in dr. Hadžek (federalisti), Ivo Krndelj in Kamilo Horvatin (delavci), dr. Ljubomir Tomašić (SDS) in dr. Ante Pavelić (hrvaški blok).

Dosedanji rezu tati v posameznih oblasteh

Beograd, 24. januarja. Po dosedanjih poročilih, ki jih je prejelo ministristvo notranjih zadev, je rezultat volitev v poedinah oblasteh sledeči:

Ljubljanska oblast: klerikalci 40, samostalni demokrati 6, radičevci 4, socialisti 1, Nemci 1, Kastavci 1;
mariborska oblast: klerikalci 42, samostalni demokrati 6, radičevci 11, socialisti 3, kleroradikali 2;
zagrebška oblast: radičevci 70, federalisti 4, SDS 3, komunisti 2, frankovci 1;
osješka oblast: radičevci 30, SDS 5, radikali 3, zemljoradniki 1;
sarajevska oblast: radikali 12, dr. Spaho 13, demokrati 1, SDS 1, Radič 3;
podunavska oblast: radikali 19, demokrati 13, zemljoradniki 3, SDS 2, Nemci 1;
splitška oblast: radikali 5, SDS 6, komunisti 1, zemljoradniki 2, radičevci 21, radičevski disidenti 9, klerikalci 2, federalisti 1, nevturalci 1;
baška oblast: radikali 44, blokaši 7, radičevci 1, SDS 2;
beogradska oblast: radikali 40, demokrati 8, SDS 5, zemljoradniki 4, nemški disidenti 2;

breгалniška oblast: radikali 10, demokrati 1;
bitoljska oblast: radikali 23, demokrati 10;
skopljska oblast: radikali 24, demokrati 10;
požarevačka oblast: radikali 12, demokrati 9;
valjevska oblast: radikali 8, demokrati 1;
moravska oblast: radikali 12, demokrati 5;
krkuševska oblast: radikali 11, demokrati 4;
zetska oblast (Crna gora): radikali 9, demokrati 10, zemljoradniki 4, federalisti 5, še nedoločenih 5 mandatov.
šumadijska oblast: radikali 14, demokrati 8, zemljoradniki 2;
timoka oblast: radikali 10, demokrati 6, zemljoradniki 1, sporazumaši 1;
kosovska oblast: radikali 16, demokrati 4, še nedoločenih 17;
mostarska oblast: radikali 8, demokrati 6, radčevci 11;
banjaška oblast: radikali 12, zemljoradniki 10, radičevci 6, dr. Spaho 8, SDS 5, neodvisni radikali 1.

Pribečević o oblasnih volitvah

Beograd, 24. januarja. Notranje ministristvo do danes opoidne ni izdalo nobenega komunikeja o izidu oblastnih volitev. Višji uradniki notranjega ministristva izjavljajo, da ministristvo še ni prejelo iz mnogih oblastih definitivnih rezultatov. Za sestavo sklepnega komunikeja manjkajo podatki iz približno 60 srezov. V notranjem ministristvu izjavljajo, da bo prvi volilni komunikej izdan danes popoldne ob 16.

Za izid sedanjih oblastnih volitev je značilno, da so vse stranke z oblastnimi volitvami zadovoljne. Zadovoljna je opozicija, zadovoljna baše vlada. Opozicijski voditelji izjavljajo, da poskuša vlada falsificirati rezultat oblastnih volitev.

Najpreciznejšo izjavo o oblastnih volitvah je podal vodja SDS Svetozar Pribečević, ki je izjavil vašemu poročevalcu danes opoldne:

Sedanje volitve očitujejo mnogo značilnih momentov. G. Stepan Radič je padel v krogiščah skoro za 50%. Kjer je prej imel 8000 glasov ima sedaj 4000 glasov, kjer preje 6000 sedaj 3000. Radičev poraz v krogiščah ni tako razviden v rezultatih, ker favorizira volilni red večje pokrajinske stranke. Značilno je, da so radikali izgubili Beograd, klerikalci pa Ljubljano. Značilno je, da je bil Stepan Radič potolčen v Dalmaciji.

SDS je zadovoljna z izidom oblastnih volitev. Večje zmage slavi predvsem v

Vojvodini, zlasti Banatu, kjer je pri prejšnjih skupščinskih volitvah prejela 9000 glasov, pri sedanjih pa 15.000. Pri zadnjih skupščinskih volitvah je dr. Lukinić zbral v novosadski oblasti približno 2000 glasov, sedaj pa 6000. SDS je dosegla velik uspeh nadalje v Sremu, v Bosni, v severni Dalmaciji, kjer je Stepan Radič tako na kroglicah kakor na mandatih zgubil močne pozicije na račun SDS.

Uspeh radikalov v Vojvodini je pač sporen. Radikali so se združili z Nemci in Madžari. Če bi radikali ne imeli tega spoznanja bi se videlo, da so nazadovali za 100%. Nemci in Madžari pa so povsod z radikali, ker imajo radikalni državni aparat v rokah.

V prestolici Gorenjske

Kranj, 23. januarja.

V našem mestu so potekle volitve popolnoma mirno in v redu. Volilno dejanje je večina volilcev opravila že dopoldne. Najhujišji naval je bil med 10. in 12. uro. Popoldne so se oglašali samo poedinici, ki so si vendar premislili ter stopili iz rezerve. Klerikalci so poglani na volišča svoje zadnje ljudi. Popoldne so pripeljali celo svoje bolnike. Na splošno je vladala med volilstvom precejšnja depresija. Klerikalci so agitirali na them ter zlorabljali predvsem nesrečo, ki je zadela Mestno hranilnico s polomom Trboveljski družbi in Dunajski Landerbanki pripadajoče Slavonske banke. Da ni bilo te nesreče, bi gorenjska metropola šele pokazala, da je slejkoprej nepremagljiva in neomahljiva trdnjava napredne in nacionalne misli. Nad radičevci se je maščevala zločinska mahinacija njihovih voditeljev, ki so zavlačevali mirno likvidacijo gori navedene banke, da udarijo napredne vlagatelje.

V mestu Kranju so dobili demokrati 431 glasov, klerikalci 110, radičevci 23 in socialisti 20.

SDS dobi okrog 100 mandatov

Beograd, 24. januarja. Po dosedanjih rezultatih je SDS izvajala po celi državi 93 oblastnih mandatov. Ker so rezultati iz mnogih srezov še vedno neznanji, je verjetno, da bo SDS imela v celi državi okrog 100 oblastnih mandatov. V zagrebški oblasti je izvajala 3 mandate, v primorsokraški 25 mandatov, v osliški 11, v sremski 7, v ljubljanski 6, v mariborski 6, v Vojvodini 12, v Bosni in Hercegovini 10, v vrbaški 6, banjaški 6, v bihaški 3, v sarajevski 1, v Dalmaciji 9, v Srbiji in Črni gori 4.

Pri volitvah v Narodno skupščino leta 1925. je prejela SDS 250.000 glasov, toda samo 20 mandatov. Skoro enako število mandatov pa so prejeli n. pr. slovenski klerikalci s samo 100.000 glasovi. Tudi pri sedanjih oblastnih volitvah je SDS izvajala ogromen porast glasov, ne da bi mogla to pravilno izraziti v madatih, ker uničuje sedanji volilni red za oblastne skupščine vse ostanke. Zato bi bilo najprimernejše, da se ostanke v poedinih srezih poedine oblasti združijo in seštejejo ter nato dodeli mandati v razmerju ostanikov. Na ta način bi se lahko po primeru skupnih državnih list ostanikov preprečile sedanje krivične volitve v oblastne skupščine.

Bosna in Hercegovina

SARAJEVO: Radikali 3480, radičevci 1374, sam. demokrati 823, demokratska zajednica 3878, dr. Nikić 143, socialisti 400. Izvoljeni radikali 3, dem. zajednica 3, radičevci 1. Glasovalo 48 odstotkov. MOSTAR mesto: Radikali 1016, sam. demokrati 116, dem. zajednica 1101, radičevci 509, dr. Nikić 34, klerikalci 48. Izvoljeni: radikali 1, dem. zajednica 1. MOSTAR srez: Radikali vsi pet.

Srbija

KRAGUJEVAC mesto: SDS 1, NRS 1. KRAJUJEVAC srez: NRS 2, SDS 1. KUMANOVO mesto: demokrat. NIS: 1 radikal, 2 radikalna disidenti. STRUMICA: demokrat. SKOPLJE: 2 radikala, 2 demokrata. BITOLJ mesto: 2 radikala, 1 demokrat.

Vojvodina

NOVI SAD: sam. dem. 874, 1 mandat, namreč dr. Moč, demokrati 672, radikali skupaj z Madžari in Nemci 1542 in radikalni disidenti 657. novosadska oblast: radikali 25 mandatov, meščanski blok 2, sam. dem. 2, demokratska zajednica 2, in radičevci 1.

SUBOTICA. Voli 10 poslancev. Radikali skupaj z Madžari in Nemci so dobili 5987 glasov (6 mandatov). Radič 2892 (2 mandata), združena opozicija (SDS, Dav. dem. in socialisti) 2782 (2 mandata).

Izid volitev v ljubljanski oblasti

Splošno napredovanje naprednih glasov

Ljubljanska oblastna skupščina šteje 53 poslancev. — Od teh dobili: SLS 40, SDS 6, SKS (Pucelj) 4, Radić 1, socialisti 1 in Nemci 1.

Rezultati v posameznih srezih in nekaterih večjih krajih so naslednji:

Volilne kratice pri poročilih iz posameznih okrožij značijo: kl — SLS, rad — radičevci (Puceljci), B — Bernotovi socialisti. — Prva številka za imenom kraja pomeni število volilcev, druga številka število oddanih glasov. Kjer je le ena številka, pomeni oddane glasove.

Srez Brežice

Volilcev 8295, oddanih glasov 4769. SLS 2304, SDS 717, SKS 1256, socialisti 352, SKS (disidenti) 68, Bernot 72.

Izvoljena sta 2 kandidata SLS, in sicer: Podvinški Franc, posestnik, Globoko pri Brežicah, in Jožef Tratnik, župnik, Rajhenburg ob Savi; od radičevcev pa Ivan Urek, posestnik in župan, Globoko.

2 kl BREŽICE: (— 497) kl. 226, SDS 128, rad. 54, soc. 71, SKS dis. 16, B 2.
2 kl RAJHENBURG: (— 537) kl. 287, SDS 210, rad. 5, soc. 31, SKS dis. 3, B 7.
2 kl SEVNICA: (551—348) kl. 159, SDS 71, rad. 84, soc. 27, SKS dis. 1, B 5.
2 kl BIZELJSKO (800): kler. 99, SDS 21, rad. 140, soc. 3 SKS 5, B 9.
2 kl BLANCA (755): kler. 245, SDS 81, rad. 27, soc. 10, SKS 11, B 29.
2 kl DOBOVA: (716) kler. 193, SDS 40, rad. 174, soc. 42, SKS (dis.) 1, B 3.
2 kl VIDEM: (734) kler. 255, SDS 61, rad. 76, soc. 28 SKS (dis.) 13, B 6.

Srez Črnomelj

Volilcev 5492, oddanih glasov 3676. SLS 2168, SKS 988, SDS 520.

Izvoljena sta dva kandidata SLS Josip Nemanič, Zelenj pri Metliki, in Evgen Jarc, prof. v Ljubljani.

3 kl ČRNOMELJ: (— 378) kl. 203, rad. 94, SDS 81.
3 kl METLIKA: (— 255) kl. 131, rad. 134, SDS 90.
3 kl SEMIC: (— 488) kl. 317, rad. 91, SDS 80.
3 kl VINICA: (— 370) kl. 290, rad. 40, SDS 40.

Srez Kamnik

Volilcev 8505, oddanih glasov 6153. SDS 604, SLS 4801, SKS 577, socialisti 371.

Izvoljeni so vsi 3 kandidati SLS: Ivan Mazovec, profesor v Ljubljani, Josip Poznič, posestnik, Gradisce pri Lukovici, Ferdinand Novak, župan, Vrhpolje pri Nevljah.

4 kl KAMNIK: (729—505) SDS 183, kl. 226, rad. 46, soc. 50.
4 kl DOB: (577—370), SDS 32, kl. 214, rad. 43, soc. 79.
4 kl DOMZALE: (572—389), SDS 81, kl. 273, rad. 25, soc. 10.
4 kl BLAGOVICA: (512—369), SDS 43, kl. 304, rad. 21, soc. 1.
4 kl HOMEČ: (302—232), SDS 28, kl. 172, rad. 14, soc. 16.
4 kl LUKOVICA: (350—254), SDS 14, kl. 99, rad. 30, soc. 11.
4 kl MENGES: (486—322), SDS 47, kl. 250, rad. 11, soc. 14.

Srez Kastav

Volilcev 2906, oddanih glasov 1766. Radičevci 1056, sam. demokrati 710.

Izvoljen je kandidat Radičeve stranke.

Srez Kočevje

Volilcev 10.654, oddanih glasov 6914. SLS 3697, Nemci 1446, SDS 704, SKS 618, radikali 449.

Izvoljeni so trije kandidati SLS, in sicer Anton Skubic, dekan v Ribnici, Evgen Jarc, profesor v Ljubljani, Jožef Strnad, posestnik in župan v Podgorici, in kandidat nemške stranke Josip Eppich, župnik v Stari cerkvi.

6 kl SODRAŽICA: (— 491), kl. 300, Nemci 1, SDS 153, rad. 28, NRS 9.
6 kl VELIKE LAŠČE: (— 139), kl. 48, Nemci 2, SDS 13, rad. 76.
6 kl BANJALOKA: (390—121), kl. 86, Nemci 3, SDS 16, rad. 0, NRS 16.
6 kl DOLENJA VAS: (— 409), kl. 842, Nemci 16, SDS 24, rad. 1, NRS 26.

6 kl RIBNICA: (762) kler. 403, Nemci 7, SDS 146, rad. 27, NRS 40.
6 kl KOČEVJE: (— 352), kl. 95, Nemci 151, SDS 78, rad. 13, NRS 215.

Srez Kranj

Volilcev 13.391, oddanih glasov 9503. SLS 6355, SDS 1637, SKS 965, socialisti pa 516. Izvoljeni so: od SDS dr. Albert Kramer, od SLS dr. Joža Basaj v Ljubljani, Ant. Umnik v Benčurju, Lovro Planina v Skofji Loki in Ivan Majeršič v Trzinu.

7 kl CERKLJE: (992—608), kl. 528, SDS 26, rad. 39, soc. 15.
7 kl KRANJ: (754—584) kl. 110, SDS 431, rad. 23, soc. 20.
7 kl NAKLO: (458—382), kl. 285, SDS 21, rad. 67, soc. 9.
7 kl STARA LOKA: (981—645), kl. 440, SDS 79, rad. 102, soc. 24.
7 kl SKOFJA LOKA: (401—273), kl. 190, SDS 70, rad. 10, soc. 3.
7 kl TRZIC: (85—705), kl. 242, SDS 304, rad. 16, soc. 142.
7 kl ZELEZNKI: (209—169), kl. 86, SDS 81, rad. 1, soc. 1.

Srez Krško

Volilcev 13.155, oddanih glasov 8559, SLS 5548, SK 1968, SDS 859, socialisti 1.50, socialisti 11.133.

Izvoljeni so štiri kandidati SLS, in sicer: dr. Anton Milavec, Ljubljana, Franc Kobal, Matej Tomazin, Ivan Colarič, od SKS: inž. Franc Zupančič v Ljubljani.

8 kl CERKLJE: (— 566), kl. 444, rad. 83, SDS 36, B 3, soc. 0.
8 kl MOKRONOG (598 — 415), kl. 208, rad. 117, SDS 16, B 3, soc. 1.
8 kl BOSTANJ: (455) kler. 69, rad. 114, SDS 37.
8 kl KOSTANJEVICA: (643) kler. 387, rad. 68, SDS 20.
8 kl RADEČE: (691) kler. 210, rad. 23, SDS 100.
8 kl LESKOVEC: (644), kler. 268, rad. 100, SDS 26.

Srez Laško

Volilcev 12.783, oddanih glasov 5613. SKS 204, SLS 2241, socialisti 1834, SDS 1044, Bernot 290.

Izvoljena sta dva kandidata SLS, in sicer: Jože Zmavec, kaplan v Trbovljah in Matevž Dezelak, posestnik, Lože pri Rimskih toplicah, ter socialist Sitar Ignacij, župan v Trbovljah.

9 kl DOL PRI HRASTNIKU: (— 213), kl. 97, rad. 5, soc. 23, SDS 95, B 3.
9 kl LOKA I: (— 267), kl. 201, rad. 12, soc. 18, SDS 33, B 3.
9 kl LOKA II: (— 273), kl. 93, rad. 3, soc. 48, SDS 123, B 3.
9 kl LASKO: (291) kler. 49, rad. 2, soc. 2, SDS 165, B 4.
9 kl TRBOVLJE: (— 2822), kl. 567, rad. 35, soc. 1598, SDS 370, B 252.

Srez Litija

Volilcev 9461, oddanih glasov 6842. SKS 707, SLS 4512, SDS 861, socialisti 762.

Vsi štiri mandati pripadajo SLS. Izvoljeni so: Hinko Lebinger, župan v Litiji, Jožef Erjavce, župan v Dragi pri Višnji gori, Ivan Lovrač, posestnik, Podlipovica, Alojzij Kutnar, župan, Zaboršt.

10 kl LITJA: kler. 289, rad. 9, SDS 57, soc. 14.
10 kl ZAGORJE: kler. 187, rad. 12, SDS 218, soc. 278.
10 kl SMARTNO: kler. 326, rad. 12, SDS 79, soc. 38.
10 kl IZLAKE: kler. 156, rad. 12, SDS 129, soc. 153.

Srez Ljubljanska okolica

Volilcev 17.177, oddanih glasov 11.410. SLS 7089, SKS 1337, socialisti (Kristan) 1278, SDS 1361, radikali 151, socialisti 191.

Izvoljeni so: od SLS Josip Gostinčar, za-

sební uradnik v Vižmarjih, Josip Brenčič, posestnik na Vrhniki, Peter Hauptman, župnik na Dobrovi, dr. Anton Brocely, zdravnik v Ljubljani, Josip Perme, župan v Ponovi vasi. Od SDS: Zebal Ivan, posestnik v Rudniku; od SKS Ivan Pipan, posestnik, Vižmarje.

11 kl DEV. MAR V POLJU: (1194 — 504), kl. 147, rad. 57, soc. 172, SDS 114, NRS 6, B 8.
11 kl DOBROVA: (582 — 456), kl. 193, rad. 40, soc. 174, SDS 42, NRS 6, B 1.
11 kl OLINCE: (789 — 559), kl. 293, rad. 28, soc. 114, SDS 109, NRS 6, B 7.
11 kl VIC: (591 — 403), kl. 179, rad. 9, soc. 73, SDS 126, NRS 11, B 3.
11 kl GROSUPLJE: (698 — 493), kl. 378, rad. 59, soc. 9, SDS 27, NRS 18, B 2.
11 kl MOSTE: (541 — 777), kl. 405, rad. 39, soc. 193, SDS 142, NRS 34, B 4.
11 kl VODMAK — SELO: kler. 205, rad. 14, soc. 83, SDS 92, NRS 25, B 3.
11 kl ŠMARJE PRI GROSUPLJEM: (387 — 199), kl. 122, rad. 54, soc. 2, SDS 16, NRS 4, B 1.
11 kl RUDNIK: (284 — 206), kl. 129, rad. 15, soc. 14, SDS 40, NRS 9, B 1.
11 kl SOSTRO: (652 — 546), kl. 443, rad. 12, soc. 57, SDS 29, NRS 4, B 1.
11 kl SP. HRUSICA: (506—331), kl. 187, rad. 16, soc. 78, SDS 43, NRS 5, B 2.
11 kl MEDVOD: kler. 242, rad. 53, soc. 22, SDS 42, NRS 2, B 9.
11 kl TOMISLJ: (306 — 171), kl. 108, rad. 41, soc. 10, SDS 16, NRS 3, B 3.
11 kl VRHNIKA I: (755—496), kl. 276, rad. 24, soc. 19, SDS 127, NRS 7, B 43.
11 kl VRHNIKA II: (878 — 616), kl. 504, rad. 24, soc. 19, SDS 127, NRS 7, B 43.
11 kl BREZOVICA: kler. 373, rad. 28, soc. 76, SDS 41, NRS 12, B 2.
11 kl POLHOV GRADEC: kler. 198, rad. 52, soc. 5, SDS 5, NRS 1, B 0.
11 kl ZG. SIŠKA: (24 — 412), kl. 145, rad. 67, soc. 22, SDS 134, NRS 4, B 40.

Srez Logatec

Volilcev 7116, oddanih glasov 4585. SLS 2689, SDS 1808, SKS 825, socialisti 129, radikali 183.

Izvoljeni so: od SDS Poljanec Valentin, posestnik, Dobrava, od SLS pa dr. Marko Natlačen, odvetnik v Ljubljani in Gabriel Oblak, župan v Dol. Logatcu.

Srez Novo mesto

Oddanih glasov 7570, SLS 4744, SDS 923, socialisti 263, SKS 1641, radikali 0.

Izvoljeni so 4 kandidati SLS, in sicer: Dr. Ivo Česnik, odvetnik v Novem mestu, Josip Kastelic, župan in posestnik v Žužemberku, Ignacij Pavec, posestnik, Skovce pri Veliki Loki, Ivan Pezdirc, posestnik, Dolenje Sušice 5; od radičevcev pa Janko Bukovec, tajnik SKS v Ljubljani.

13 kl NOVOMESTO: (819 — 564), kl. 201, rad. 32, SDS 245, soc. 86.
13 kl ŽUŽEMBERK: (402 — 262), kl. 180, rad. 43, SDS 36, soc. 3.
13 kl TOPLICE I: (424 — 307), kl. 179, rad. 76, SDS 51, soc. 1.
13 kl TOPLICE II: (364 — 186), kl. 128, rad. 25, SDS 29, soc. 4.
13 kl TREBNJE: (725 — 509), kl. 285, rad. 173, SDS 37, soc. 14.

Srez Radovljica

Volilcev 8879, oddanih glasov 6223. SLS 3233, SKS 545, SDS 1510, socialisti (Kristan) 860, radikali 131, socialisti (Bernot) 141.

Izvoljeni so vsi trije kandidati SLS, in sicer: Jakob Jan, posestnik, Podhorn pri Gorjah, Peter Arnez, tovarniški delavec, Sava pri Jesenicah, Josip Lavtžar, župan v Kranjski gori.

14 kl BOHL. BISTRICA: (670—436), kl. 194, rad. 52, SDS 68, soc. 98, NRS 21, B 3.
14 kl JESENICE: (673—456), kl. 214, rad. 9, SDS 134, soc. 47, NRS 43, B 9.
14 kl RADOVLJICA: (732—571), kl. 321, rad. 81, SDS 137, soc. 24, NRS 2, B 6.
14 kl BEGUNJE: (322—216), kl. 120, rad. 13, SDS 81, soc. 2, NRS 0, B 0.
14 kl BREZNICA: (371—280), kl. 129, rad. 10, SDS 34, soc. 91, NRS 4, B 2.
14 kl DOVJE: (370—228), kl. 97, rad. 7, SDS 39, soc. 43, NRS 12, B 8.
14 kl KRANJSKA GORA: (440—305), kl. 142, rad. 32, SDS 56, soc. 63, NRS 10, B 2.
14 kl GORJE: (642—600), kl. 374, rad. 58, SDS 98, soc. 65, NRS 6, B 9.
14 kl DOBRAVA: (278—162), kl. 43, rad. 8, SDS 30, soc. 38, NRS 5, B 32.
14 kl KOROSKA BELA: (746—421), kl. 197, rad. 3, SDS 101, soc. 183, NRS 9, B 0.

Izid volitev v mariborski oblasti

Poraz Puceljcev. — Napredek SDS.

Mariborska oblastna skupščina šteje 64 mandatov. — Od teh so dobili: SLS 42, SDS 6, radikali 2, Radić 10, socialisti 3, Pucelj 1.

Rezultati v posameznih srezih in nekaterih večjih krajih so naslednji:

Poročila o volitvah v mestih CELJE in MARIBOR prinašamo na 4. strani.

Volilne kratice pri poročilih iz posameznih okrožij značijo: kl — SLS, rad. — radičevci (Puceljci), B — Bernotovi socialisti. — Prva številka za imenom kraja pomeni število volilcev, druga številka število oddanih glasov. Kjer je le ena številka, pomeni oddane glasove.

Srez Celje okolica

SLS 5170, Radić 928, Socialisti 404, Bernot 264, SDS 793, radikali 78. Mandate dobe: SLS 4, Pucelj 1.

2 m GOMILSKO: (— 150), kl. 62, rad. 34, soc. 3, SDS 47.
2 m ST. JURIJ OB JUZ. ZEL. I: (— 124), kl. 68, rad. 4, soc. 7, SDS 40.
2 m SV. PAVEL PRI PREBOLDU: (673 — 372), kl. 177, rad. 67, soc. 47, SDS 70.
2 m VRANSKO: (— 356), kl. 352, rad. 38, soc. 0, SDS 66.
2 m ZALEC: kler. 153, SKS 181, soc. 6 (Kristan), soc. 7 (Bernot), SDS 24, Radić 2.
2 m VOJNIK: (— 201), kl. 132, rad. 13, soc. 5, SDS 25.

Srez Čakovec

SDS 1766, Radić 4388, Socialisti 102, Nikičevci 68, radikali 139; mandati: SDS 1, Radić 4. Izvoljen je demokrat dr. Ivo Novak, javni bilježnik v Čakovcu.

Srez Dravograd

Prvvalje-Dravograd.

SLS 1762, SDS 528, soc. 1747, radičevci 810; mandate dobe SLS 2 in socialisti 1. Izvoljeni so: Od SLS: Kugovnik Jurij, kovač, Prevalje, in Slabej Jože, višji oficij, Maribor Od socialistov pa: Möderdorfer Vinko, učitelj, Mežica.

Srez Dolnja Lendava

SLS 4072, SDS 676, Radić 1808, Soc. 82, radikali 108. — Mandati: SLS 3, Radić 1. Izvoljeni so: Franc Faflik, župnik, Končevci, Horvat Geza, upravitelj, Krajna, Franc Korec, posestnik, Prosečka vas, Franc Bačič, posestnik, Gor. Lendava; od radičevcev je izvoljen Franc Hidošek, seljak, Zabukovci.

Srez Gornji grad

SLS 1856, SDS 233, Soc. 136, Bernot 197, oba mandata dobi SLS. Izvoljena sta Marko Flekač, župan, Retica ob Savinji in Franc Strucelj, župan v Mozirju.

Srez Konjice

SLS 2219, SDS 239, soc. 161, radikali 159. Oba mandata dobi SLS. Izvoljena sta Napotnik Matija, posestnikov sin v Tepanjah, Braderman Leopold, trgovec in posestnik v Konjicah.

Srez Ljutomer

SLS 3705, SDS 594, Radić 608, kršč. soc. (kleriki) 86, soc. 45. Vse tri mandate dobi SLS. Izvoljeni so: Rajh Jakob, posestnik, Ljutomer, Neudauer Alojzij, posojilniški tajnik, Gor. Radgona, Hrastelj Franc, tajnik SLS v Mariboru.

Srez Maribor levi breg

SLS 5506, SDS 929, Radić 415, Soc. 320. Vseh pet mandatov dobi SLS. Izvoljeni so: Supančič Alojzij, veleposestnik v Jarenini, dr. Leskovar Josip, župan in odvetnik, Maribor, dr. Vebler Andrej, odvetnik, Maribor, Pirnat Franc, višji vinogradnik, Maribor, Poljanec Ljudevit, župan v Logetinci pri Sv. Antonu v Slov. gor.

Maribor, desni breg

SLS 3478, SDS 882, soc. 1671, Radić 418, Bernot 151; — mandati: SLS 3, SDS 1, soc. 1. Izvoljeni so od SLS: Sagaj Alojzij, dekan Hoče, Kores Martin, železničar, Maribor, dr. Schaubach Boštjan, odvetnik, Slov. Bistrica;

od socialistov Petijan Josip, uradnik OUZD; od SDS Finžgar Jožef, kmet, sin, Sv. Marjeta na Dravskem polju.

Srez Murska Sobota

SLS 2991, SDS 1704, Radić 2756, Pucelj 648, radikali 113, Zagorski 40, mandate dobe: SLS 2, SDS 1, Radić 2.

Izvoljeni so: Od SLS: Taffik Franc, župnik, Kančevci, Horvit Geza, upravitelj, Krajna. Od radičevcev: Hidošek Franc, seljak, Zabukovci, Kuhar Ivan, seljak, Tešanovci. Od SDS: Godina Stefan, evangelijski župnik,

Srez Prelog

RPS (klerikali) 1747, SDS 1329, Radić 4511, radikali 143. Mandate dobe: klerikali 3, SDS 1 in Radić 3. Za SDS je izvoljen dr. Barčević, bilježnik v Prelogu.

Ptuj

SLS 6704, SDS 1326, Soc. 330, Radić 702. Mandate dobe: SLS 6, SDS 1. Izvoljeni so: od SLS: Veršič Ivan, župan, zupan, Sv. Mar. Janžekovič Alojzij, posestnik, Sv. Lenart pri Veliki Nedelji, Rozman Peter, vinčar, Kermanci, dr. Kovač Janko, bančni ravatelj, Maribor, Kropfel Lovro, posestnik, Starže, Čuš Ivan, posestnik v Hlaponci. Od SDS: Petovar Lovro, posestnik, Ivanjokovi. 12 m PTUJ: (— 409), kl. 116, soc. 112, SDS 73, rad. 8.
12 m PTUJ I: (— 220), kl. 68, soc. 57, SDS 97, rad. 8.
12 m PTUJ II: (— 189), kl. 53, soc. 55, SDS 76, rad. 5.

Slovenjgradec

SLS 2680, SDS 375, Soc. 718, Radić 162. Vse tri mandate dobi SLS. Izvoljeni so: Pušenjak Vladimir, nar. poslanec, Maribor, Guzej Ivan, župan, St. Janž pri Dravogradu, Blatnik Simon, posestnik in trgovec, Stara vas pri Velenju.
13 m SLOVENJGRAD: (— 340), kl. 226, soc. 12, rad. 90, SDS 12.
13 m SOSTANJ: (1066—544), kl. 275, soc. 153, rad. 5, SDS 111.

Srez Šmarje

SLS 1656, SDS 837, Soc. 63, Radić 784. Mandate dobe SLS 4, SDS 1. Izvoljeni so: od SLS: Turk Ivan, posestnik, Šmarje pri Jelšah, dr. Ogriček Anton, odvetnik v Celju, Marko Kranjc, tajnik SLS v Mariboru, Tavornik Jože, posestnik in župan, Sv. Vld pri Planini; od SDS pa: Perkovič Anton, posestnik in župan, Selo pri Sv. Florjani pri Rogatecu.
14 m KOZJE: (— 223), kl. 182, rad. 88, SDS 27, soc. 1, B 5.
14 m ROGATEC: (— 271), kl. 123, rad. 45, SDS 97, soc. 3, B 1.

V NOVEM MESTU.

Novo mesto, 23. januarja.
Udeležba je padla pri sedanjih volitvah za celih 255 glasov. Med naprednimi volilci ni bilo opazati posebnega navdušenja. Temu je pripisati, da volilni rezultat ni izpadel tako, kakor se je pričakovalo. Volitve so potekle mirno in brez incidentov. Velika bojevitost je vladala do pot med delavstvom, ki je glasovalo kompaktno in zavedno. Radikali so se večinoma abscentirali ter s tem pomagali klerikalcem do enega mandata, ki bi bil sicer pripadel domačemu podjetniku Faleškinju. Napredni kandidat je ostal le za 80 glasov, v manjšini. Klerikali so volili sistematično. Pri vseh volitvah je volilcevo zadržanje močilo. Volilno opravilo je bilo opravljeno v glavnem že v dopoldanskih urah. Popoldne so capljali samo še pojedini, omahljivi in nezadovoljni. Klerikali so po svoji stari navadi prevzeli bolnike v kočijah. Ko se je zvečer izvedelo, da je napredni kandidat Faleškinj propadel za borih 80 glasov, se je obžalovalo, da se ni v poslednjem trenutku pritisnilo ter spravilo naprednega zastopnika novomeškega okraja v oblastno skupščino.

H. J. Magog:

19

Borba za ljubezen

Igralka se je s čudnim pogledom ozrla vanj. Ustnice so se ji zgenile in zdelo se je, da hoče nekaj povedati.

— James, vest me peče! Je zamrmrala.

— Nikar, dragica! Je goreče vzkliknil James Oldsilver.

Mis Perle je pomišljala.

— Morala bi... ah...

V tem sta prišla na mostič. James se je ozrl po morju. Jahta je bila jedva par vozlov oddaljena od obale.

— Poglejte! Je viknil veselo, ne meneč se, kaj mu je hotela igralka povedati. Vse gre gladko kakor v filmu... Obal je v bližini in ž njó svoboda... Ce treba, se lahko rešiva s plavanjem, saj sva oba dobra plavača... Perle, rešitev se bliža!

Ljubljana zopet v naprednih rokah

Kljub manjši volilni udeležbi so napredni glasovi v Ljubljani narasli, dočim so klerikalni in vsi drugi zelo nazadovani. — Napredni blok dobi 3, klerikalci 2 mandata.

Zdravo, bela in napredna Ljubljana! Opran je madež, da zastopa v Narodni skupščini zavedno slovensko prestolico klerikalec, belozeleni ljubljanski prapor plapolja zopet veselo in svobodno.

Vsi klerikalni volilni slagerji, vsa brezvestna demagogija zadnjih dni ni zalegla. Zalegla tudi ni boleštna zagrizenost malih skupin radičevcev in Ravniharjevih radikalov, ki so dosegli morda samo to, da je marsikak zbežani volilec ostal doma, ki bi sicer volil napredno. Volilna udeležba je bila zato za skoro 900 glasov manjša kakor pri skupščinskih volitvah 1. 1925, a kljub temu so napredni glasovi narasli za 160. Klerikalci, ki so tudi tokrat uživali pomoč komunistov in Nemcev, pa dobi tudi marsikako kroglo ravniharjevcev, so nazadovani skoro za tisoč glasov, ki so porok, da se 8. februar 1925 ne bo nikdar več povrnul. Dr. Korosčeva zmaga je bila tkrat le sad nesrečne zablode in je iztrežnila Ljubljano, ki noče več trpeti nad sabo klerikalnega jerojstva. Dr. Korosčev ne bo več ljubljanski poslanec.

Dr. Ravnihar in Puceljevi so včeraj lahko uvedli, da ljubljansko prebival-

stvo nima smisla za nepotrebno, naj več le iz osebnih motivov izvirajoče cepljenje naprednih vrst. Dobili so sramotno nizko število kroglic, čeprav so s svojimi topovi bruhali ogenj in žveplo obrekovanja na demokrate. V »Narodnem dnevniku« so v soboto sami priznali, da so dobili svojčas od Slaven-ske banke 200.000 Din, v nedeljskem »Slovencu« pa so zopet lagali, da je ta trditvev demokratska izmišljotina. Vse to j'm ni pomagalo.

Več glasov je javnost pričakovala od socialistov in komunistov, ki so kljub skupnemu nastopu dobili komaj 941 glasov.

Ljubljanski volilci so glasovali na 20 voliščih. Od 14.084 upravičencev jih je volilo 9253. Od teh so dobili:

Napredni blok 4159 glasov, klerikalci 3412, socialisti 941, dr. Ravnihar 510, radičevci 154, Bernot 77.

Izvoljeni so kandidati Naprednega bloka dr. Dinko Puc, Ivan Tavčar in Ivan Mohorič ter kandidata SLS doktor Anton Breclj in Anton Rojina.

Tek. št.	Volilno mesto	Število volilcev	Oddani glasovi	ZDS	SDS	SLS	NRS	Bernot	SKS
1.	I. II. drž. gimnazija . . .	805	545	33	241	240	22	0	9
2.	II. Mestni dom	829	578	23	234	286	22	1	12
3.	III. Št. Jakobška šola . . .	699	469	32	232	185	14	0	6
4.	IV. mestna osn. šola Prule .	666	461	41	230	157	25	3	5
5.	V. mestni otroški vrt . . .	848	581	88	241	221	17	11	3
6.	VI. mestna šola na Čojzovem grabnu	476	314	30	166	96	14	2	6
7.	VII.	518	348	31	187	106	15	1	8
8.	VIII. državna realka . . .	767	504	39	267	140	45	5	8
9.	VIII. licej	832	503	24	288	137	42	0	12
10.	IX. I. drž. gimnazija . . .	512	324	22	178	96	19	4	5
11.	IX. a	532	344	42	168	100	19	3	12
12.	X. justična palača	872	563	39	243	226	36	4	15
13.	XI. žen. učiteljske	700	392	17	192	128	39	6	10
14.	XII. moško	659	435	24	206	174	22	4	5
15.	XIII. mest. šola na Ledini .	769	488	42	198	207	29	3	9
16.	XIV. mestna ubožnica . . .	875	604	60	219	285	24	12	4
17.	XV. Česnovar	693	519	57	232	210	8	1	11
18.	XVI. šišenska šola	640	414	86	154	135	25	8	6
19.	XVII.	769	488	125	146	160	45	7	5
20.	XVIII.	623	379	86	137	123	28	2	3
Skupaj		14084	9253	941	4159	3412	510	77	154

Kdaj so Ljubljančanje volili

Največji naval je bil v zadnjih dopoldanskih urah. — Zjutraj in zvečer so glasovali predvsem predmestni okraj.

Kmalu po 7. zjutraj, ko so volilne komisije izvršile predpisane formalnosti, so bila volišča pristopna volilecem. Prvi volilci so pričeli prihajati okoli 7.30. Prve ure je bila udeležba minimalna in do 9. dopoldne je na vseh 20 voliščih volilo le okoli 1200 volilcev, dočim je bila leta 1925 pri skupščinskih volitvah udeležba v jutranjih urah mnogo bolj živahna. Prvi volilci so se večinoma rekrutirali iz poklicev, ki so bili čez dan zadržani, zlasti železničarjev, tramvajskih uslužbencev, uradnikov, ki so imeli dežurno službo itd., v drugi vrsti pa iz sportnikov in turistov, ki so se potem šel z dopoldanskimi vlaki odpeljali v okolico. Tudi večina duhovščine je volila že pred 9. uro. Knezoškof dr. Jeglič je oddal svoj kroglico okoli pol 9., dočim so bogoslovci prihajali že popreje in sicer v večjih skupinah. Volili so vsi na II. volišču v Mestnem domu, kamor je prišel kompaktno glasovat tudi kapitelj. Očetje franciskanci so izvršili svojo volilno dolžnost tudi že precej zgodaj v justični palači. V večjem številu so prišli volilci volit od 9. do 10. ure, število je naraslo na prilično 2800. Povsod pa je vladal mir in se niso nikjer volilci dremali ter je vsak v najkrajšem času opravil svojo dolžnost. Volilne komisije v splošnem niso delale nikakih sitnosti. V kolikor smo informirani, so volilne komisije delovale povsod vzorno.

Večji naval volilcev se je pričel od 9. naprej. Tekom ene ure se jih je zgostilo 1600, tako da je število oddanih glasov naraslo do 10. že na 2800. Kljub temu se je volilna procedura vršila hitro, da ni bilo treba skoraj nikjer čakati. Sploh je treba priznati, da volilne komisije niso postopale birokratično in volitev niso po nepotrebnem zavlačevale. Prav izjemni so bili slučaj, da se je moral volilec legitimirati.

Enako velik je bil pritisk volilcev med 10. in 12. uro, ko je prišlo glasovat 2800 volilnih upravičencev. Posebno se je to poznalo v notranjih mestnih okrajih, kjer se je ponekod v teh dveh urah zgostilo nad polovico vseh volilcev, dočim je bil v delavskih, zunanjih okrajih živahnejši naval zjutraj in pa zvečer. Do opoldne je oddalo kroglice na vseh vo-

liščih okrog 5600 oseb, torej precej nad polovico vseh udeležencev.

Prve dopoldanske ure so značile za večino volišč nekaj odmor, ker so bili ljudje pri kosilu. Od 12. do 13. je volilo na vseh voliščih le okrog 900 oseb, povprečno torej 45 na vsakem volišču. Izjemo sta tvorila le Mestni dom in moško učiteljske, ki beležita v tej uri rekordni številki oddanih glasov, vsako okrog 120, dočim se je na nekaterih voliščih oglasilo v istem času le po 10—20 volilcev. Pritok volilcev med 13. in 14. uro je bil še slabši in je znašal le kakih 600, tako da je celokupno število volilcev do 14 ure naraslo na 7100.

Od 14. naprej je postajalo zopet živahnejše. V volilnih lokalih so prekontroilirali, kdo je že volil in kdo ne, ter začeli iskati zamudnike. Zdej se je še začela podrobna volilna agitacija, ki pa tudi ni bila tako intenzivna, kakor običajno. Zlasti izvoščki in avtotaksi se ne morejo pohvaliti, da bi bili tako zaposleni kakor v nekdanjih lepih časih, ko je marsikak volilec šel na volišče samo zato, da se je enkrat brezplačno peljal v fjakarju. Romantična doba volilnih golažev in izvoščkov je definitivno minula.

Ob 15. je znašalo število oddanih glasov 7900, ob 16. 8400 in ob 17. okrog 9000. Zadnje uro so imela več volilcev le nekatera predmestna volišča, na nekatera druga pa sploh ni prišel nobeden več.

Klerikalci so proti zadnjemu razvilu še izredno živahno propagando in nagovarjali zlasti one Nemce, ki še niso vo-

Dijaške in športne čepice

kupite najceneje pri tvrdk

A. Presker, Sv. Petra c. 41.

JOSEPHINE BAKER

li, naj gredo na volišča in glasujejo z njimi, kakor so to storili štajerski Nemci. Odziv ni bil kaj poseben in klerikalci niso mogli več preprečiti svojega poraza.

Nestrpno pričakovanje rezultatov

Zvečer so ulice oživele. — Napredna Ljubljana se je zbirala v Kazini in v Zvezdi, klerikalci v Unionu, kjer pa je bilo tudi precej naprednjakov. — Vtisi prvih poročil.

Včerašnja nedelja je bila lep, dasi malo meglen zimski dan. Zjutraj je bilo še pomrzlo, proti poldnevu se je otalilo. Ljubljana ni na zunaj kazala prav nič spremenjenega lica in nikake nervoznosti. V jutranjih in dopoldanskih urah je bilo normalno življenje kakor druge nedelje, še skoraj nekoliko bolj mrtvo, ker ljudje radi prepovedi točenja alkoholnih pijač niso mogli na običajni golaž in dopoldansko slivovko. Zato pa so bile kavarnne že dopoldne prav dobro obiskane. Po ulicah ni bilo kričevih lepakov in letakov, kakor navadno ob drugih volitvah in tudi ne karikatur in napisov po trotoarjih in stenah. Živahneje je bilo le po volilnih lokalih. Pri vseh voliščih sta samo Napredni blok in klerikalna stranka organizirala volilne lokale, ki so vodili podrobno agitacijo, druge stranke pa so se omejile na glavni agitacijski lokal in postavile le pri nekaterih voliščih še posebne volilne lokale, tako zlasti socialisti v predmestjih.

Okrog 6. zvečer so prej skoraj prazne in mrtve ulice oživele. Zdej se le se je pojavila prava volilna nervoznost. Velika množica se je zbrala v Zvezdi pred Kazino in v Kazini sami, kjer je bil v tajništvu SDS glavni volilni lokal Naprednega bloka. Cenitve krajevnih volilnih odborov so z gotovostjo napovedovale lepo napredno zmago, kljub temu je bila množica v nervozni napetosti in je z nestrpno pričakovala definitivnih poročil. Prva poročila so prišla proti pol 7. Pokazala so, da so bile prognoze volilnih pisaren točne in vsi nadaljni rezultati so to potrdili. Ko so prispela kmalu po pol sedmih poročila s približno polovico volišč, je bilo gotovo, da socialisti pri razdelitvi mandatorov ne pridejo v poštev in da ima Napredni blok veliko večino nad klerikalci, da dobi torej tri. klerikalci pa dva mandata. Poročila so se hitro razširila med zbrano množico in izzvala silno navdušenje, ki si je dajalo novega duška vedno, ko je bil znan kak nadaljni rezultat, in je dosegel višek, ko je končni izid potrdil lepo zmago napredne misli.

Klerikalci so imeli svoj glavni štab v Unionu, kjer so njihovi pristaši, a tudi

Volilna abstinenca

Včerašnjih volitev se je udeležilo 9253 volilcev, torej 861 manj kakor volitev v Narodno skupščino 8. februarja 1. 1925, ko je volilo 10.114 upravičencev. Priznati moramo žal, da gre ogromna večina abstinence na račun neodločnosti in trmi gotovih naprednjakov, ki so se ali bali klerikalne zamer, ali pa mislili, da bodo s tem, ako ostanejo doma, protestirali proti slabim življenjskim razmeram. V to kupino spadajo zlasti javni nameščenci, ki jih je med abstinenci razmeroma največ.

Številni radovedneži drugih strank napolnili veliko dvorano in nestrpno pričakovali poročil z volišč. Na odru je bila postavljena velika tabla, na katero so hoteli beležiti prihajajoče rezultate. Ob pol 7. je bila tabla še prazna: klerikalci se je začela letovati vidna nervoznost, drugih pa škodoželjnost... Iz dvorane so se oglašali klici: »Kaj še ne bo nič?«, »Gre že slabo!«, »Le povejte, le!« itd.

Naposled je stopil na oder g. Žužek, eden izmed voditeljev krščanskih socialcev. Pozdravili so ga klici: »Brž povejte, brž!«, »Povej rezultate!«, »Kislo se drži!«. In g. Žužek, ki se mu očitno ni mudilo, je začel: »Vil volišče, realka: združeni socialisti 39 (klici: Ho, ho!), SDS 267 (presenečenje in začudenje), tretja skrinjica SLS 140 (slab plosk, pri večini pa konsternacija), dr. Ravnihar 45 (ironični vzdih: Joj, joj), Bernot 5 in Pucelj 8 (smeh).«

Vrstil se je nato rezultat za rezultatom. Klerikalci so postajali malodušni, le tupatam se je izvil kak vzklík; dvakrat, ko so prišli rezultati z dveh volišč, kjer so klerikalci dobili največ glasov, so postali nekoliko bolj živahni ter so ploskali, upajoč, da jih ta dva rezultata počenata toliko naprej, da bodo pokosili dr. Puca. Kmalu po 7. pa je bilo upanja konec. S tihim glasom je g. Žužek objavil končni rezultat: »Tri mandate so dobili demokratije, mi pa dva!« Zavalovalo je po dvorani; navzoči naprednjaki pa so začeli ploskati in vzklíkati dr. Pucu in Naprednemu bloku. Ko so klerikalci še slišali, koliko so dobili glasov in ko so videli, da so znatno padli od zadnjih volitev, so vso jezo stresli na marksiste, ki da so brez potrebe kandidirali. Jezili so se tudi na radikale. Gospod Žužek je nato imel še kratke nagovor, v katerem je dejal: »Mi, pristaši SLS smo lahko zadovoljni... Rezultat znači, da smo napredovali in da bomo končno osvojili Ljubljano.« Pozabljaj! je nato čez samostojne demokratije, se ježil na narodne socialiste ter je končno prorokoval, da bodo socialisti odnosno marksisti zmznili... Nato se je dvorana izpraznila.

Ljubljana se raduje in manifestira

Oduševljene manifestacije po mestnih ulicah. — Ovacije drju. Žerjavu. — Splošna radost po mestu.

Ko so imožece v Kazini in pred njo izvedele za definitivni rezultat volitev in lepo zmago Naprednega bloka, je zaoril med njimi vihar navdušenja. Vse križem so se dvigali vzklíki narodni Ljubljani, Jugoslaviji, izvoljenim ljubljanskim kandidatom, dr. Žerjavu in Svetozaru Pribičeviću. Vstajali so improvizirani govorniki in dajali v kratkih stavkih duška svojem veselju, vmes pa so orile kritice naših himn.

Kakor ogenj je šla radostna vest po Ljubljani. Vedno nove čete so se valile proti Zvezdi, izpraznile so se kavarnne, ljudje so vstajali od večerje in hiteli na ulico. Množica v Zvezdi je narasla na tisoče in se začela brez parole med petjem in vzklíkanjem pomikati po Selenburgovi ulici proti pošti. Policija je bila uvidevna in je manifestante brez ovire pustila tudi mimo italijanske konzulata. In ni ji bilo žal. Ljudje so se zavedali, da gospodo na konzulatu manifestacije radi protiklerikalne zmage ravno tako ali pa še bolj bole, kakor bi jo protitalijanske demonstracije, in zato ni ničče kalil slavnostnega razpoloženja z vzklíki, ki bi mogli žaliti italijanska ušesa.

Pred pošto se je sprevod srečal z drugim sprevodom naprednjakov, ki so bili v Unionu in tam zvedeli za svojo zmago. Prikorakali so v gostih vrstah od tam, tudi vzklíkajoč napredni Ljubljani in prepevajoč narodne himne. Oba sprevoda sta se strnila in se vrnila nazaj po Selenburgovi ulici na Kongresni trg pred stanovanje dr. Žerjava. Prostrani trg je odmeval viharnih ovacij, ki so se še le poglele, ko se je odprlo v I. nadstropju okno in se je pojavil dr. Žerjav. S krepkim in jasnim glasom se je zahvalil Ljubljani za vzorno disciplino in za borbenost, ki je iztrgala mesto iz klerikalnih rok in mu vrnila belo zastavo. Napredna zmaga je tudi zmaga narodne misli in je najboljši odgovor za narodno izdajstvo klerikalcev in radiklov v Mariboru in Celju. Z neumornim delom je treba rušiti kamen za kamnom od klerikalne trdnjave, dokler ne bo nad vso Slovenijo zaplapolala napredna bela zastava.

Nove navdušene in radostne ovacije so pretresale večerno ozračje. Zo-

pet je v odgovor zaorila »Samo zovi — evo naš!« In le polagoma se je množica razšla. Nekateri so se podali domov, drugi zopet napolnili kavarnne, skupine mladih entuzijastov pa so še dolgo polnile mestne ulice in dajale duška svojemu veselju.

Hladna Ljubljana se je razvnela in razgrela, kakor že dolgo ne. Videl si povsod veselo, smeječo se obrazce, opazil tudi marsikako solzno oko. Mora, ki je tlačila vsakega zavednega Ljubljana od volitev 1. 1925, je izginila. Sramota dr. Korosčeve izvolitve v napredni Ljubljani je oprana in še le včeraj se je pravzaprav pokazalo, kako zelo je bolela vse.

A zdej je Ljubljana zopet naša in naša ostane! — To je bila sinoči prisaža vse te navdušene množice. In tako tudi bo.

Zanimivosti z volišč

Volilna agitacija je bila intenzivna. Organizacije Naprednega bloka so v svojih lokalih vodile sistematično evidenco nad volilci in so izvedle v mnogih primerih precizno klasifikacijo, ki se je pozneje vjemala z uradnimi rezultatom. To je plod težavnega podrobnega dela. V volilnih lokalih je bilo kakor v panju. Vsi posli pa so potekali brez vsakega incidenta in nikjer se ni primerilo prav ničesar izrednega.

Čuvarji skrinjic pripovedujejo z volišč nekatere zanimive, a tudi komične prizore: Tako je prišel na neko volišče starejši, priprosto oblečen mož. Ko mu je predsednik razlagal način volitve, ga je kratko prekinil: »Gospod! Samo povejte, kje je Pucova!« In vrgel je nato kroglico kar naravnost v 2. skrinjico. Na neko drugo volišče je prišel volil močan atlet. Z močjo je suval v skrinjice in v 3. skrinjico je tako silno butnil, da bi bil kmalu vse skrinjice prevrnil z mize... Prebivalci republike na Gradu so se izkazali kot zavedni volilci. Prikorakali so v lepem številu korporativno iz Grada na volišče v šentjakovski šoli ter oddali kroglice Naprednemu bloku. Ravnatelj nekega klerikalnega gospodarskega zavoda je komandiral za 9. dopoldne vse uslužbenke v pisarno in

jih od tam razposlal, da so morali iti korporativno na volišče.

Klerikalci so skušali z vsemi mogočimi triki in lažni zbegati napredno in narodno volilstvo. Okoli desetih dopoldne so razširili po Ljubljani laž o treh bombah, ki so jih baje orjunaši vrgli v Mariboru v vilo dr. Leskovarja. Razsodna publika se je tartarski vesti smejala. Klerikalni kandidat je po mestu mnogo govoril o teh bombah in tako je dvema znanecema iz naprednega tabora veselo pripovedoval: »Gospoda, ali sta čula? Nekaj strašnega! V Mariboru so vrgli orjunaši bombo v vilo dr. Leskovarja... Ironična pripomba znanec: »Pa kar tri!«, »To je bilo strašno!«... »Pa so bile bombe iz katoliške tiskarne!« Gospod kandidat je pomenljivo poskušil izpod škraplnika in sarkastično pripomnil: »Mi smo disciplinirani. Če bi pri nas postavili metlo za kandidata, pa bi jo gotovo vsi volili...«

Klerikalci so to vest o bombah afiširali tudi pri nekaterih svojih volilnih lokalih, a so jih kmalu zopet odstranili, baje na zahtevo policije, deloma pa so jih potrgali tudi naprednjaki, ki so med tem že zvedeli, da gre le za klerikalni volilni manevar.

Zanimivi prizori so se vrstili dopoldne na Krekovem trgu pod znamenitim kostanjem blizu nekdanje Mahrove šole, kjer se vsak dan dopoldne in tudi popoldne shajajo brezposelni. Tudi včeraj jih je bila tam vedno večja družba. Venomer so se muzali okoli njih klerikalni agitatorji ter jih povpraševali, kako se pišejo. Nato so hiteli v svoji volilni lokal pogledat, kdo izmed njih je v volilnih imenikih. In dotičnim srečnim so potem obljubovali vse dobro v nebesih in na zemlji, ako gredo volit SLS. Brezposelni so ponujano jim pijačo zavračali, pač pa začeli nekateri glihati za glas. Neki delavec pa se je zadržal nad takim agitatorjem: »Izgini! Saj si me še le pred tednom vrgel iz službe!« In agitator jo je hitro odkuril... Klerikalci so že dopoldne pošiljali v predmestja izurjene mešetarje od hiše do hiše, ki so pri ubožnejših volilcih kupovali glasove.

Ravniharjevci, Bernotovci in Puceljevi vidne agitacije včeraj niso razvili. Očitno so vrgli puške v koruzo že naprej; izgovarjajo se sedaj s tem, da so njihovi pristaši volili klerikalce, ker so hoteli preprečiti zmago Naprednega bloka. Bernotove in radičevske skrinjice so bile na večini volišč brez čuvarjev.

Klerikalci so trdno upali na zmago; v sili bi proglasili za zmago, če bi vsaj tretji mandat mesto demokratom pripadel socialistom. Alarmirali so že rakovniško godbo, a ko iz zmage ni bilo nič, je seveda izostal tudi manifestacijski sprevod in godba ni nastopila.

Suha Ljubljana

Tri dni je Ljubljana v znamenju prohibicije. Radi volitev je namreč po gostilnah, vinotoki in kavarnah ter drugod v soboto, včeraj in danes prepovedano vsako točenje alkoholnih pijač. Ljubljancani pa so po vzgledu Amerikancev to prepoved prav spretno izgrabili, saj prepovedan sad še boli diši. Skrbno in bogato so se založili z domačo rezervo. V nekatere gostilne, zlasti v dalmatinske kleti so v petek, osobito tako le proti večeru, ko je nastopil mrak, kar trumoma romali ter odnašali v večjih steklenih liter za litrom dobre kapljice. Na nekatere gostilne je bil pravcati naval. Mnogi ljubitelji najboljših, najizbornejših kapljic so se obrnili tja na Poljane, kjer domuje popularen gostilničar, h kateremu je prav rad zahajal tudi pok. dr. Ivan Tavčar. Pravijo, da so iz te gostilne v petek zvečer odnesli okoli 300 l prvovrstnega vina. Se večji naval je bil na dalmatinske kleti. Neki podjeten Dalmatince je dosegel rekord; prodaj je tekem petka čez ulico celih 3000 litrov. Poznavalci trdijo, da so Ljubljancani v petek odnesli iz gostilne na svoje domove nad 20.000 l vina. Lastnik »škofove kleti« si je v petek izmislil primerno reklamo ter je izobesil pred kletjo lapidarni napis: »Preskrbite se z vinom! Klet tri dni zaprta!«

Natakarice po nekaterih gostilnah so bile prepovedi veselo, kajti gospodari so sklenili, da zapro svoje kolo, in tako so natakarice veselo odrčale na dopust domov k svojim. Bilo je res več gostilen zaprtih, zlasti onih, kjer nimajo toplih jedi. Po drugih gostilnah pa je v soboto nastala pravcata praznosta. Vse je bilo mrtvo. Vsak je hitro pojedel in odšel, kiti za pijačo so mu nudili samo malinovec ali kišo vodo. Te dni so popili zato tudi izredno mnogo malinovca. Ponekod so pošle zaloge te dobre in sladke pijače.

Vinski bratci, ki se niso z vinom preskrbeli, pa so bili v soboto v silnih stiskah in skripici. Toda iznajdljiva buča gotovo najde in izsledi vrh, kjer se je dobila kapljica. Ti vinski bratci so začeli stikati okrog. Mnogim je bila sreča mila! Omeščalo se je gostilničarjevo srce in marsikateri je bil de-ležen vsaj enega »f«, posebno če je bil stalen gost ali pa se je izkazal z zanesljivo legitimacijo in protekcijo. Gostove vinske družbe so se preselile iz svojega stalnega lokala v povsem oddaljen kraj. Izvohali so, da se tam in tam dobi kaj takega za skrivaj. Treba je samo krepke protekcije in priporočila. Nekateri podjetne natakarice so iz previdnosti zaupale svojim gostom pravcata bojna gesla in le kdor je vedel zanj, je smel v kamrico, kjer je dobil svoje vince. Večje gostilne in re-

stavranti pa so strogo in skrupulozno izvajali alkoholno prepoved.

Dočim so bile gostilne prazne, so bile v soboto in večerj toliko bolj obiskane kavarne, tako da človek še prostora ni dobil. No tudi v kavarnah nekateri niso prišli na svoj račun, kajti upali so, da dobe v kavarni vsaj čaj z rumom. Zaman. Piti so morali čaj z limono!

Na ulicah je vladalo v soboto po noči pravcarstvo mrtvilo. Ni bilo nikjer nobenega razgrajanja, kričanja in kalilca nočnega miru. Zato je bila policijska kronika v tej rubriki popolnoma prazna in suha, posledica suhe ljubljane. Nikdo ni bil aretiran in tudi ne prijavljen radi kaljenja nočnega miru in izgrediv, kar je drugače ob sobotah običajno. Policijski stražniki so bili prav zadovoljni, kajti nikjer niso imeli povoda intervenirati.

Dočim ni policija v soboto ponoči prišla ali ovadila nobenega nočnega razgrajanja in veseljaka, je snoči po končanem volitvah Ljubljana zopet oživila ter je pozabila na prohibicijo. Privatno in v skritih lokalih so se ga naskrbeli pristaši vseh strank. Dva vesela klerikalna volilca, ki sta dobila v nekem agitacijskem lokalu klobas in vina, sta okoli 21. ponoči dajala duška svojemu ogorčenju na Mestnem trgu. Stražnik ju je najprej posvaril, a pozneje aretiral in spravil v arest. Danes zjutraj sta prejela nagrado in morata plačati vsak po 40 Din policijske kazni. Pač drage volitve!

France, Rajko, Gabrijel in France II so bili tudi veseli po volitvah ter so ponoči kalili nočni mir. Prejeli bodo kmalu kazenski nalog od policijskega ravateljstva, da morajo plačati pristojbino za pravico, da smejo kaliti nočni mir. Drugače je bila večerjska nedelja v primeri z drugimi prav mirna in ni bil nihče aretiran radi kakih izgrediv.

Zanimivo je, da policija ni do danes prejela še nobene ovadbe, da bi kako gostilna kljub prepovedi točila vino, kajti šaljivci pravijo, da so gostilničarji »točili mrzel čaj v skodelicah«. A še ti so bili, kakor omenjeno, le izjema. Ogrorna večina gostilničarjev se je vestno držala alkoholne prepovedi.

Klerikalnonemška zmaga v Celju

Narodna lista je ostala s 188 glasovi v manjšini. — Kljub koncentričnemu napadu in radikalno-klerikalno-nemški zvezi je število naprednih glasov naraslo.

V Celju triumfira danes nemškutarija, ki je pod okriljem klerikalcev zopet visoko dvignila glavo. Umetno vzgojeno celjsko germanstvo, ki je tekom zadnjih let, odkar je bila na krmilu odločna napredna in nacionalna fronta, že skoraj popolnoma izginilo, da bo zopet rezalo kruh — Slovenecem! V koncentričnem boju, pod pritiskom nemškega kapitala in klerikalnega pekla in hudiča je nacionalna fronta podlegla. Toda podlegla je častno. Kakor nikjer in nikoli se tudi v Celju ni uresničilo prerokovanje »Slovenec in obnove«: »Straže«, da demokratov sploh več ni! Kljub vsemu pritisku, kljub vse intigrim in grožnjam, s katerimi so pritiskali na napredne volilce nemški in klerikalni mogotci, je zbrala SDS na svoji listi 478 glasov. To pomeni, da stoji v njenih vrstah 478 zavednih, značajnih in trdnih mož, 478 preizkušenih borec, ki jih tudi ta poraz ne bo premotil, da ne bi nadaljevali zapovednega dela. Združeni nasprotniki so zbrali na svoji listi 666 glasov ter tako sicer dobili celjski mandat, vendar pa kažejo tudi te številke, da je Celje volilo napredno in nacionalno! Pri zadnjih volitvah so dobili Nemci okrog 200, a klerikalci okrog 400 glasov, 478 glasov, oddanih za narodno listo, pa tudi dokazuje, da je SDS močan faktor, preko katerega se v Celju nikdar ne bo moglo iti, zlasti ker je to število od zadnjih volitev lepo naraslo.

Socialisti, ki so bili v Celju razcepjeni, so dobili le neznatno število glasov, ker je mnogo delavstva pod pritiskom nemških kapitalistov volilo klerikalno-nemško zvezo. Korunova lista je dobila zato samo 70, Bernotova pa 21 glasov.

Celje, 23. januarja.

Današnje volitve so potekle na zunaj povsem mirno. Nasprotniki narodnega in naprednega bloka so šli strnjeno v boj. Agitacija klerikalcev, z njimi združenih radikalov in nemščurjev je bila velika. Agitiralo se je od moza do moza. Radikalni eksponenti so uporabljali prav makedonske metode. Pred posameznimi volišči so se odigrali naravnost komični prizori. Radikalni prvaki so vlekli svoje može dobesedno na volišče in jih pahal v volilne lokale. Teror radikalov in z njimi združenih klerikalcev in Nemcev je bil

velik. Vse, kar se nahaja v moralni in materialni odvisnosti od klerikalcev, je moralo voliti protinacionalno listo. Treba pa ugotoviti, da glede izida ni bil odločen le nastop radikalov, ki jih je v Celju prav neznatno število, ne nastop nemščurjev, pač pa pojav neorganizirane čete, ki se rekrutira iz najnižjih slojev in ki glasuje za tistega, ki najbolje plača. Teh moralno najnižje stoječih 200 glasov je odločil rezultat, ki pomeni za slovensko Celje grd madež.

Med Primorci sta bili dve skupini, ena skupina je glasovala za nemško-radikalno-klerikalno listo, druga skupina pa, v kateri so se nahajali pošteni nacionalni elementi, se je zgrajala nad početjem svojih sorjakov. Celjska policija, ki jo tvori večina Primorci, je skoro kompaktno glasovala za blok nemščurjev, klerikalcev in radikalov, deloma radi pritiska, deloma radi raznih medenih obljub. Nacionalna lista je ostala v manjšini za 188 glasov.

Volitve so bile zaključene točno ob 18. V splošnem so potekle brez incidentov. Po končanem volitvah je priredila mladina in narodno meščanstvo demonstracije proti radikalom in klerikalcem radi njihove izdajalske zveze z Nemci. Demonstracije so trajale približno 1 uro. Pred rotovžem in pred hotelom Beli vol, kjer se je nahajal klerikalni generalni štab, je ogorčena mladina izžvižgala radikalne in klerikalne mogote. Nemci so šli strnjeno in do zadnjega na volišče, zavedajoč se, da zveza z radikali in klerikalci ni slučajna in da imajo za njih pangermanistična stremeljenja važne pismene obveze radikalov in klerikalcev v rokah, SDS je še vedno daleko najmočnejša stranka v Celju. Pri današnjih volitvah je dosegla 39 odst. vseh oddanih glasov.

Tekom demonstracij je bil neki mesarski mojster aretiran, ker je pozdravil policijo s fašističnim rimskim zamahom. Aretiranec je bil pozneje po ugotovitvi identitete izpuščen.

Številčni rezultat volitev v Celju je sledeči:

klerno-nemško-radikalna lista 66 glasov, socialisti 70, bernotovi 21, napredni blok 478. Izvoljen je dr. A. Gorizan, odvetnik v Celju.

Maribor v protiklerikalnem taboru

Kljub ogabnemu izdajstvu in zvezi z Nemci klerikalci niso dosegli absolutne večine. — Lep napredek napredne fronte. — Klerikalci, Nemci in radikali nazadovali.

Črn madež je padel na naši lepi slovenski mesti Maribor in Celje. Še bolj črn, kakor pri zadnjih skupščinskih volitvah na Ljubljano, ki je prvič in zadnjič izvolila za svojega poslanca klerikalca. Kajti zmaga, ki jo danes poveljujejo klerikalci, ni zmaga klerikalizma, marveč črnega narodnega izdajstva klerikalcev in radikalov. Dobitek od tega imajo le Nemci, ki so na ta način prišli do vpliva, ki bi si ga s številom svojih lastnih glasov ne pridobili. Saj kažejo številke, da so kljub zavezništvu s klerikalci in kljub strogi volilni disciplini, ki jo so Nemci tokrat izvajali, številčno nazadovali. Dočim so klerikalci pri zadnjih skupščinskih volitvah leta 1923, dobili v Mariboru okrog 1600 glasov in Nemci okrog 800 ter radikali okrog 400, so dobili tokrat vsi skupaj le 2100 glasov, dasi ravno je glasovala vsa mariborska duhovščina s škofom na čelu za nemško-radikalno zvezo. Socialisti so v Mariboru obdržali svoje glasove, napredna fronta pa beleži tudi v Mariboru krasen porast glasov. Dobila je tokrat 1038 glasov in ji manjka le 29 glasov do kolončnika, ki bi zagotovo napredni listi enega izmed treh mariborskih mandatov. To so zakrivilo oni naprednjaki, ki niso storili svoje volilne dolžnosti. Dočim so Nemci spravili zadnjega moža na volišče, je ostalo mnogo naprednih volilcev doma, ali pa jih je krasno vreme, ki je vladalo večerj po vsej maribor, oblasti, zvalilo na planine. Klerikalci so vpregli vse mariborske izvoščke, Nemci pa so dali na razpolago vse svoje avtomobile, da so zamudnike vozili na volišče.

Direktno je bil podpiral Nemce in klerikalce »naprednjak«: prof. Ribarič, ki je združil na svoji listi 144 glasov, število, ki je onemogočilo napredni mandat. A kljub vsemu temu je volil Maribor protiklerikalno in protinemško. Napram 2135 klerikal-

no-nemškim glasom je bilo oddanih 2556 glasov.

Številčni poraz nacionalne fronte v Mariboru pa ne more in ne sme oslabiliti jugoslovanske zavednosti in odločnosti. Napredna in nacionalna fronta bo tudi v bodoče čuvala nad njegovimi interesi in že pri prihodnjih volitvah dokazala, da trenutni uspeh kleronemcev še ne pomeni trajne zmage.

Rezultat v Mariboru je sledeči: Socialisti 1518 glasov, izvoljen je nadučitelj Viktor Grčar;

klerikalno-nemško-radikalna zveza 2135 glasov, izvoljen dr. Leskovar (S. L.) in dr. Ravnik (NRS). Ker pa bo v smislu sklenjenega pakta dr. Leskovar, ki je izvoljen tudi v srezo Maribor, desni brez. Odstopil pride v oblastno skupščino dr. Lothar Mühlisen kot zastopnik Nemcev, ki so jim klerikalci in radikali pripomogli za skleno lečo do mandata.

Napredna lista je dobila 1038 glasov in ji manjka do mandata samo 29 glasov.

Prof. Ribarič, ki je kandidiral na davidovi listi, ki so jo z vso verno podpirali klerikalci, seveda lez besedami, ne tudi s kroglicami, je dobil le 144 glasov in tako oškodoval napredni blok za mariborski mandat.

Knjige, brošure, časopise, vsakršne tiskovine za društva, trgovce, obrtnike, urade in druge zavode, delnice, tiskarne, posetnice, osmrtinec ita. Izdane po ceni in cenovno

Narodna tiskarna v Ljubljani

Danes!

„Slepec od Sv. Martina“

Slika iz življenja.

V glavni vlogi Gosta Ekman in Pavlina Brunins. Zabava v luksorionem hotelu. — Sumljivi gosti. — Tatvina dragocenega glavnika. — Slepi glasbenik. — Brezsrčno obsojen. — Spokora grešnice in novo življenje. — Skrbna mati. — Nesreča. — Prijateljica iz mladosti. — Odhod v daljni svei.

Predstave ob: 4., ½ 6., ¾ 8. in 9. uri.

«KINO IDEAL».

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 24. januarja 1927.

— Subvencije glasbenim šolam in društvom. Prosvetno ministrstvo je postavilo v svoj osnutek proračuna za l. 1927-28 kredit v znesku 180.000 Din za subvencije glasbenim šolam in društvom. Ta kredit se razdeli tako, da dobi glasbena šola v Sarajevu 140 tisoč, v Osejku 20.000, v Ljubljani in Mariboru po 40.000 Din, Glasbeno društvo v Dalmaciji pa 20.000 Din.

— Šolske poliklinike. Ministrstvo narodnega zdravlja je postavilo v svoj proračun večji kredit za šolske poliklinike v onih krajih, kjer teh ustanov še ni. Nove šolske poliklinike dobe v prvi vrsti oni kraji, kjer je mnogo šolskih otrok in kjer zdravstvene razmere niso povoljne.

— Ukaz v finančnem ministrstvu. V finančnem ministrstvu pripravljajo večji ukaz o imenovanju, napredovanju, upokojitvi in premestitvi davčnih in carinskih uradnikov, kakor tudi uradnikov finančnih uprav in finančnih kontrol.

— Is našega državljanstva so izstopili Franc Golob, pristojen v Nasovo, srez Ljutimski; Alojz Stern, pristojen v Loko, srez mariborski in Franc Sanko, pristojen v Selnico ob Muri. Vsi trije so sprejeli avstrijsko državljanstvo.

— Is prosvetne službe. Vpokojen je šolski nadzornik v Vuhredu g. Josip Vidmar.

— Sedmina za pokojnim dr. Cvijičem. V soboto dopoldne se je vršila na grobu pok. dr. Cvijiča sedmina, katere so se udeležili poleg ožjih sorodnikov vsi profesorji zemljepisa in pokojnikovi učenci.

— Stavka beogradske medicine. Ker rektor beogradske univerze slušateljem medicinske fakultete ni dovolil protestnega zborovanja proti sklepu finančnega odbora, da zdravnik-stažisti v bodoče ne bodo dobivali plače, so medicinci eklenili tridnevno stavko. Stavka se je pričela danes.

Narodno gledališče v Skoplju. Prosvetno ministrstvo je ukrenilo vse, da se odobri kredit 2 milijonov dinarjev za dokončanje zgradbe novega Narodnega gledališča v Skoplju.

— Narodne knjižnice in čitalnice. Prosvetno ministrstvo je odobrilo otvoritev novih narodnih knjižnic in čitalnic v Srbiji in Bosni. Vlada podpira te kulturne ustanove z denarnimi zneski.

— Mednarodni poljedelski kongres v Rimu. Kot delegati naše kraljevine na poljedelski kongres v Rimu, ki se vrši letos spomladi, so določeni: načelnik poljedelskega ministrstva Velja Stojković ter dr. Aleksander Ugrénović in dr. S. Ulimanski, univ. profesorja v Zagrebu.

— Število konkurzov v Jugoslaviji. Leto 1926. je bilo v Jugoslaviji več kakor 1000 konkurzov in 500 likvidacij. Kedaj so konkurzi dosegli vrhunec, se ne da točno določiti. Meseca maja je bilo 94 konkurzov, meseca junija 84 in 36 likvidacij, meseca julija pa 104 konkurzi in 69 likvidacij. V Beogradu samem je bilo lanske leto vloženih pri trgovskem sodišču nič manj kakor 12.136 menižnih protestov in prijavljenih 105 konkurzov, a stavljenih je bilo 403 predlogov za otvoritev konkurza.

— Policijski uradnik v zaporu. V Sarajevu so te dni zapri policijskega uradnika Kostu Ivkoviča radi težke poškodbe svoje žene. Poročil se je še le pred letom. Ker pa žena ni hotela prepisati polovice svojega premoženja na njegovo ime, je nastal med njima prepir. V pijanosti je Ivković oddal na svoje ženo dva strela ter jo težko ranil. Ženo so prepeljali v bolnico, Ivkoviča pa v zapor. Iz službe je bil takoj odpuščen.

— Iz ljubosumnosti odgriznil nos. V Vrbi v Bosni se je odgrala te dni nenavadna tragikomedija. Brata Sultančič sta bila oba zaljubljena v eno in isto dekle. Poslala sta si radi tega huda nasprotnika. Ko pa je mlajši uvidel, da ga s sorojšči brat pri dekletu odjeda, se mu je hotel maščevati. V prepričanju, da ga s sorojšči brat pri dekletu odjeda, se mu je hotel maščevati. V prepričanju, da ga s sorojšči brat pri dekletu odjeda, se mu je hotel maščevati.

— Volkov v Srbiji. Iz notranjih kraljev Srbije prihajajo poročila, da se približujejo volkovi v večjih tolpah vsem in napadajo celo posamezne ljudi in volnike. Kmetje organizirajo proti volkovom prave pogone. V nekatere vasi so volkovi celo vdrli in iz hlevov odnesli teleta.

— Tragičen konec bolne matere. Kralj Andrej Petričič v Zagrebu je večerj zjutraj okoli 8. dopoldne začuden zapazil, da so vrata kuhinje težko priprta in ni mogel notri. Poklical je svojega brata, ki sta nato s silo odprla vrata. Kralj je bil že preje uverjen, da si je morala njegova žena, ki je spala v kuhinji, storiti kaj žalega, in res, našel jo je viseti v nezgledu na močnem žebli. Brat in on sta takoj prezevala vrv in mrtvo položila na posteljo. Žena Terezija je že deli časa bolela na jetik. Pred dnevi je zapustila bolnico.

Danes!

Iz Maribora

— Bombni atentat na mariborskega župana. Če ravno je bila zadnja sobota v Mariboru radi alkoholne prepovedi zelo suha, vendar ni manjkalo nočnih razgrajčev. Malo neokusno šalo pa si je dovolil doslej še neznan možakar z mariborskim gospodom županom. Krog polnoči je namreč zažgal pred njegovo vilo tkz. petardo. Kakoršne uporabljajo pri raznih umetnih ognjih. Petarda je z močno detonacijo, ki se je razlegala daleč tja v tiho noč, eksplodirala. Učinek je bil za okoliške prebivalce vsekakor neprijeten. Ne le, da so se zbudili iz sladkega spanja, je na županovi vili popokalo več šip. Nekateri pravijo, daso hoteli navdušeni Slovenci pokazati s tem županu svoje nezadovoljstvo radi njegove izdajalske zveze z Nemci, drugi zopet pravijo, da gre za »Freudenschüsse« mariborskih Nemcev v znak zahvale g. županu in mariborskim klerikalcem, ki so Nemcem pripomogli, nekateri pa vedno celo povedati, da so klerikalci sami vzorili atentat, da bi vrgli smu na nacionaliste in jim tako preprečili volitve, upajoč, da jih bo policija še ponoči vse pozaprla, kot se je to včasih dogajalo. Kako pravzaprav stoji stvar, bo dognala policija, ki vodi preiskavo. V pomirjenju javnosti pa lahko povemo, da je bil »atentat« povsem nedolžen in bomba absolutno nevarna, tako da se ni treba bati za življenje našega gospoda župana. Šipe na mu bodo baje kupili mariborski Nemci iz hvaležnosti in spoštovanja do svojega najnovejšega »narodnega mučenika«.

— Klaverna zmagoslavje. Klerikalci in Nemci so večerj po objavi volilnih rezultatov priredili veliko zmagoslavje. V ta namen že prej pripravljena godba katoliške omladine, ki je dobila od patra Pavla primerne instrukcije, je priredila po mestu obhod. Za njo je korakalo nekaj mestne faklinaze, par nemških komijev in za vsako potrebo tudi nekaj mesarskih pomočnikov. Drugi ljudje so stali ob strani, ker se je vsako sramoval, proslavljati obnovo nemškutarstva v obmejnem Mariboru. Godba je korakala skozi Aleksandrovo cesto. Ker pa le ni hotelo biti nikakega navdušenja izjemni par skromnih nemških klavir, je komendant zapovedal: »A bos, birt niks berdn, gema caus!« in so šli. Nesreče ni bilo nobene in Maribor še tudi stoji.

JOSEPHINE BAKER

Naši v Italiji

V Primorju, sredi januarja.

Z odlokom tržaške prefekture je bilo razpuščeno mladinsko društvo »Kres« v Storijah. V soboto 8. januarja t. l. so prišli v društvene prostore orožniki in naznanili, da je društvo razpuščeno. Zaplenili so vse društveno imetje, obstoječe iz 168 knjig, slike italijanskega kralja in društvene pečata. Vse so odpeljali na orožniško postajo v Sezano. Na društvo so imele oblasti, zlasti za fašistovska milica že dali časa piko.

V organizaciji »Balilla« se vzgaja, kakor znano, deška šolska mladina v čisto fašistovskem duhu. Vpis v organizacijo je skoraj obvezen. Spominjamo le na nasilno priganjanje slovenske dece v te raznarodovalne in pofašistovalne. Organizacija »Balilla« velja kot predloža za fašistovski stražo, ki vodi neposredno v milico. Za vzdrževanje milice in »Balille« morajo praktično prispevati vsi, kajti vse te organizacije bodo morale vzdrževati sindikati, sindikat pa morajo prispevati ne sami člani istih, temveč vsi, ki izvršujejo tisti poklice, tudi ako niso vpisani. Sedaj pa je izšel odlok, ki dopolnjuje zakon o »Balilli« glede podpiranja in glede moralne in fizične vzgoje mladine. Odlok določa, da je prepovedana ustanovitev vsake organizacije z namenom, da skrbí za pouk ali pravno mladine za ta ali oni poklic, obrt ali stan, ali karkoli za fizično, moralno ali dušno vzgojo mladine. Vse te obstoječe organizacije se razpuščijo takoj s prefektovnim odlokom in sicer morajo izdati prefikt tozadevni odlok najkasneje tekom 15 dni po objavi tega odloka. Izvzete so samo organizacije katoliških škavtov, toda samo v krajih z več nego 20.000 prebivalci.

V Podgriji pri Vipavi so pred kratkim ustanovili odsek fašistovske naraščajske organizacije »Balilla«. Kumovati bi morala hčerka domačega gostilničarja in trgovca, znanega pesnika Frana Žgurja. Ker se je branila, so vzeli kratkoma očetu gostilniško koncesijo. Pred mesecem dni pa se je vršila v Žgurjevi hiši velika preiskava, ker je baje kot poverjenik »Goriške Matice« razpečeval med drugimi knjigami tudi začetenico »Prvi koraki«, ki je namenjena slovenski deci, ki ne sliši več slovenske besede v šoli. Ob tej priliki so mu zaplenili vse knjige, ki so jih našli pri njem.

Varnostna služba ob meji je bila že po zadnjem atentatu na Mussolinia poverjena miliciarjem, katerim naj stoji ob strani karabinierji. Vsi oddelki ob meji so bili opremljeni z vsem, kar je potrebno, da lahko prenesejo mraz in vihar Marsikje so jim dali tudi pse boljše pasme, da bi lažje izpolnjevali svojo nalogo. Zidajo se velike postaje za obmejne straže mesto dosedanjih lesenih bajt. Zveze z zaledjem se spopolnjujejo. Poveča se število prometnih sredstev, zlasti avtomobilov, ki bodo obmejni straži na razpolago. Meje ob morju pa bo stražilo razen straž na kopnem tudi večje število motornih in drugih ladij, posebno strogo bo nadzorstvo v lukah in na vlakih.

26. II. na Taboru!

Iz Celja

— Obrtniški ples se, kakor vsako leto, vrši tudi letos 1. februarja zvečer v Narodnem domu. Prireditelj je med vsemi celjskimi ena najbolj obiskanih in zaljubljenih in je zato tudi letos pričakovati obilnega obiska.

— Ceste v celjski okolici so v zelo slabem stanju. Treba bi bilo posipati vsaj cesto od Voglajnskega mostu proti Zagradu. Je v tako slabem stanju, kakor v najbolj zapuščenih vasi. Okoliška občina bo morala našim cestam posvečati več pažnje.

— Podporno društvo za revne otroke v Gaberju priredi v nedeljo dne 8. maja t. l. svojo vsakoletno tombolo ter prosi za vsa bližnja društva že sedaj, da se na to prireditve ozirajo.

JOSEPHINE BAKER

To in ono

Epidemija španske

Poročilo o stanju epidemije dne 18. januarja.

Zdravstveni oddelek Društva narodov je izdal III. uradno poročilo o stanju epidemije dne 18. januarja. Glasom tega poročila je položaj v Evropi sledeč:

V Angliji: V Londonu in 105 drugih mestih je umrlo za špansko razmeroma malo ljudi. Epidemija je povsod lažjega značaja. Splošni položaj se je poslabšal šele začetkom januarja in zdaj se je bati, da bo zahtevala španska tudi v Angliji mnogo žrtv.

V Franciji: V Lille je umrlo prvi teden januarja za špansko 6 oseb, do čim poprej smrtnih slučajev sploh ni bilo.

Estonska, Italija in Avstrija javljajo, da v teh državah španske ni.

Litva: Epidemija španske se ni posebno razširila. Boleden je lahkega značaja.

Nemčija: V nekaterih nemških deželah se je španska od 1.—14. januarja zelo razširila. V berlinski javni bolnici je ležalo 6. januarja 682 bolnikov, 10. januarja 720, 11. tm. 1042 in 12. tm. 1043. V Monakovem je obbolelo v zadnjih 10 dneh 941 oseb. Od teh so umrli samo trije.

Španija: Do 16. t. m. se je razširila španska v 35 pokrajinah in dosegla Las Palmas na Kanarskih otokih. Epidemija je povsod lahkega značaja. V Barceloni, Bilbau in drugih mestih španska vidno pojema. V pokrajini San Sebastian, Valenciji in v mestu Madridu je stanje španske neizpremenjeno.

Švica: V zadnjem tednu preteklega leta je umrlo za špansko 80 oseb (proti 31 v prejšnjem tednu). Največ žrtv je zahtevala španska v Ženevi (30), dalje v Basileji (14) in v Bernu (8).

Angleška Indija: Koncem decembra preteklega leta je umrlo v 4 pokrajinah, kjer se je pojavila španska, 14 oseb.

Zedinjene države: V prvem tednu januarja je obbolelo 1644 oseb, v drugem pa 1863, dočim je znašalo število obolenj v prvem tednu decembra lanskega leta 1009, v drugem pa 1713.

Na Češkoslovaškem se španska še vedno širi. Epidemijo pospešuje topla in deževna vreme. Čim prej nastopi mraz, tem manjša bo nevarnost. Španska se posebno boji solca. Ako bi se nebo zjasnilo, bi epidemija kmalu po-nehala. V praških bolnicah je še 55 bolnikov. Smrtni slučaj so zelo redki. V Moravski Ostravi je bilo do petka 203 bolnih, od teh 1142 šolskih otrok. Doslej so zaprli 16 šol.

Katere moške imajo ženske najraje

Na vprašanje, kateri moški so ženskam najbolj všeč, odgovarja v nekem angleškem listu vikontesa Curzonova, ki zavzema v angleški družbi eno najodličnejših mest.

Dejala bi, piše Curzonova, da je zvit in samozavesten moški zanimiv. Med moškimi je splošno razširjeno naziranje, da ženske občudujejo in ljubijo energične moške. To pa ni res. Ženskam so najbolj všeč moški, ki imajo v svojem značaju tudi ženske poteze, kajti samo taki moški lahko razumejo žensko. Z razumevanjem si pridobe tudi njeno ljubezen. Moški germanske rase je sicer pozhrtvovalen in širokogruden, toda v ljubezni ga romanska rasa daleč nadkriljuje. Zato se mnoge germanske ženske zaljubijo v moške romanske rase. Moški je lahko drugače zelo privlačen, toda če ima osoren glas, ne more računati na uspehom pri ženskah. Lep, prijeten glas je izmed moških čarov najvažnejši. Zelo važen je tudi smehljaj, ki pa mora biti naraven. Prisiljen smehljaj ni nikoli mikaven.

Kar se tiče telesne velikosti je lady Curzonova mnenja, da preveliki moški ženskam niso všeč, ker so navadno ne-

okorni in nerodni. Ženske imajo najraje moške srednje velikosti. Izmed vseh moških poklicev ima mornariški za ženske največjo privlačnost, kajti mornarji so pogumni in, kar je glavno, njihov poklic obdaja vedno nimbus pustolovščin in nevarnosti. Iz istega nagiba hrepene mnoge ženske tudi po dobrih sportnikih. Žensko srce se rado odpre tudi, če poteka nanj vojak odnosno častnik. Juristi pa navadno pri ženskah niso posebno priljubljeni. Da imajo ženske zelo radi tudi umetnike, je splošno znano.

Lady Curzonova prihaša do prepričanja, da je prav tako težko najti ideal moške lepote in privlačnosti, kakor res lepo in duhovito žensko.

Največjemu pisatelju

V «Literarnem biletenu», ki ga izdaja lyonska univerza, je izšlo zanimivo poročilo, iz katerega je razviden značaj treh najznamenitejših francoskih pisateljev.

Nekoč je dobil glavni oddelek pariške pošte pismo s sledečim originalnim naslovom:

«Največjemu pisatelju naše dobe — Paris».

Po dolgem posvetovanju je bilo pismo namerično naročeno odnesti Viktorju Hugo-u. Hugo se je čutil zelo počaščenega, vendar pa pisma ni odprl. Odnese ga je k Lamartinu in mu izjavil, da je pismo nedvomno namenjeno njemu. Lamartine je prečital naslov in odgovoril, da pisma nikakor ne more sprejeti, češ, da je namenjeno Hugo-u. Po dolgem ujudnem prekanju sta pisatelja sklenila razpečati pismo, da se prepričata, komu je prav za prav prav namenjeno. Ko je bilo pismo odprto, sta se pisatelja razočarano spogledala. Pismo se je pričeno-
lo z besedami: Moj dragi Alfred...

Namenjeno je bilo torej Alfredu Mussetu, ki mu je pisal Aleksander Dumas starejši. Dumas je slutil, kaj se bo zgodilo, in zato si je privoščil z literarno družbo originalno šalo. Lamartine je prenesel to šalo mirno, dočim je bil Hugo silno ogorčen. Izjavil je, da je zakrivil Dumas s svojim pismom nečestno pobalstvo. Hugo je odgovoril na to netaktnost javno s član-
kom, v katerem je trdil, da pariški pismo-
noše bolje razumejo literaturo kot Aleksander Dumas.

Originalni dobrotniki človeštva

Nedavno se je pojavila v Parizu družba mladih pustolovcev, obstoječa iz treh Holandcev in dveh Poljakov. Policija je kmalu izvedela, da imajo tuji v neki hotelski sobi sumljiv laboratorij, opremljen s čudnimi aparati. V delavnici so se tuji od časa do časa sestajali in vedno je bil v njihovi družbi kak Parižan. Policija je sumila, da ima opraviti s ponarejalci francoskih frankov in je sumljive tuje aretirala. Vsi so trdili, da niso ponarejalci in da sploh ne razumejo, zakaj so bili aretirani. Izgovarjali so se, da so sicer res sleparji, da pa je njihovo delovanje v prid človeški družbi.

Pri preiskavi v njihovem laboratoriju se je policijski inšpektor Garame res prepričal, da aparati niso namenjeni ponarejanju novčanic. Policija je bila v zadregi. Končno se je zaveda po-jasnila. Aretirani tuji so zagotavljali začudenemu inšpektorju, da delujejo samo proti verižnikom. Paris je znan kot zavetišče raznih borznih in drugih spekulantov, ki bi radi brez dela obogatili. Te pijavke so si privoščili originalni sleparji na ta način, da so jih lovili po mestu in jim lagali, da znajo raznoževati ameriške novčance. Trdili so, da so izumili aparat, ki lahko napravi iz ene stodolarske novčance dve. In res so jim mnogi verižniki nasledili.

Cim jim je prišel ta ali oni navnež v roke, so vzeli njegov pristi bankovec in ga vtaknili v aparat. Nato se je pričela komedija s tajnimi regulatorji in električnim tokom, ki je končala vedno z eksplozijo. Nastal je ogenj in

bankovec je zgorel. Sleparji so delali kisle obraze, češ, da se raznoževanje ni posrečilo. Seveda je bil pravi bankovec, ki so ga izvalili navadnemu verižniku, skrbno skrit na dnu aparata tako, da mu ogenj ni mogel do živga. Razjarjeni in razočarani verižnik je odšel, ne da bi slutil, da so ga pošteno potegnili za nos. Sicer pa itak ni mogel ovaditi sleparjev policiji, četudi bi jim prišel na sled, ker je bil sam udeležen pri dozdnevem ponarejanju novčanic.

Aretrirani sleparji so delovali z uspehom ne le v Franciji, marveč tudi v Nemčiji, Švici, Belgiji in drugih državah. Originalni dobrotniki človeštva so imeli že svoj avto in nameravali so kupiti tudi vilo na francoski Rivieri.

Napisi na ploščah

prevlečeni z radiotinkuro, morejo se čitati tudi ponoči. — En primer.

Smrt znamenitega pustolovca

Sloviti mednarodni žepar Štefan Schwarz, čigar triki so vzbujali svoj čas v Evropi in Ameriki splošno pozornost, je te dni umrl v Budimpešti na stanovanju svoje ljubice. Star je bil 78 let. Svojo kariero je začel Schwarz kot 30 letni moš s celo vrsto drznih sleparij, ki bi ga bile spravile v ječo, da ni pravčasno pobegnil v Južno Ameriko. Preskrbel si je potni list in druge dokumente na tuje ime ter odpotoval v Chile, kjer je nastopal kot madžarski minister. V Santiagu so mu priredili sijajen sprejem, kakor se pač spodobi ob prihodu tako odličnega gosta, za kakršnega se je izdajal Schwarz. Kmalu so pa postala pustolovcu tla tudi v Ameriki prevročna in zato se je vrnil pod tujim imenom v Evropo.

V Gradcu se je izdajal za potomca bogate plemiške rodbine in tako osleparil neko graško banko za več stotisoč kron. Policija ga je sicer aretirala, toda v zaporu se mu je posrečilo onehariti dva paznika, da sta mu pomagala pogniti. Pripovedoval jima je namreč, da je zelo bogat, in jima obljubil, da dobita na njegovem veleposlovstvu, tam neke pri Dunaju, najboljšo službo, ako mu pomagata, da bi na skrivaj lahko šel za par dni tja, ker mora urediti nekatere nujne zadeve. In res sta mu nekega dne paznika prinesla duhovniško obleko in ga spremila v mesto. Med Gradcem in Dunajem pa je Schwarz izginil iz vlaka in paznika sta ostala z dolgim nosom.

Najduhovitejši pustolovščino je izvršil Schwarz v Švici, kjer se je izdajal za veleindustrialca. Ko si je na ta način pridobil zaupanje čiruških bančnih krogov, je začel operirati z neko tajno afero, ki se je vlekla po švicarskih sodiščih do lanskega leta. Schwarz se je izdajal za zaupnika neke inozemske finančne skupine in hotel ustanoviti v Švici več bank. K ustanovitvi bank so prispevali štirje japonski ministri in trije japonski veleindustrialci ogromno vsoto, ki je bila po njihovem nalogu prepisana na nekega bivšega ruskega častnika. Ta častnik je baje med rusko japonsko vojno izdal načrt trdnjave Port-Artur. Pri teh »bankah« je zaslužil Schwarz na račun provizije 20.000 angleških funtov (v sedanjih valutah okrog 6 milijonov dinarjev). Po tej posrečeni slepariji je Schwarz ponovno pobegnil, in sicer v Anglijo kjer so ga pa kmalu prijeli. Med svetovno vojno je bil interniran v Anglijo.

Tudi na stara leta je imel premeteni pustolovec srečo. L. 1918 se je vrnil v Budimpešto, kjer je zaslužil z borznimi

špekulacijami med inflacijo ogromno imetje. Madž. policija ga je sicer aretirala, toda njegovi milijoni so mu kmalu odplili jetniška vrata. Proti visoki kavčiji je bil izpuščen. Zadnja leta svojega burnega življenja je imel ljubavno razmerje z neko budimpeštansko baletno plesalko.

Neprilike filmskih zvezdnikov

Chaplinove zakonske neprilike, njegov misteriozni beg iz Hollywooda, rubežen njegovega imetja in druge pikantnosti iz njegovega življenja, tvorijo v Ameriki dnevno senzacijo. Dan za dnem poročajo ameriški listi o novih dogodkih in peripetijah iz Chaplinovega življenja.

Baš te dni prihaja vest, da je sodišče Chaplina obsodilo, da začasno svoji ženi mesečno plačuje 4000 dolarjev (nad 200.000 Din). Sodišče je njegovi ločeni ženi Kiti Gray priznalo tudi oba otroka. Da nesreča nikoli ne pride sama, to je izkusil tudi Chaplin. Najprej ga je zapustila žena, nato so mu zarubili imetje, sedaj je izgubil tožbo, povrhu ga pa terja davkarja, da plača 1.073.791 dolarjev davčnega zaostanka. Ubogi Charlie!

To pa še ni vse. Poleg teh nezdod je Charlie tudi obolel, sorodniki Lite Gray pa ga na vse načine blatio v časopisih, da ga osmešijo pred javnostjo. Grozi mu tudi bojkot njegovih filmov. Listi poročajo, da znaša Chaplinovo premoženje 2 in pol milijona dolarjev v gotovini in v vsem inventarjem vred in da je umljivo, da se Charlie upira zahtevi Lite Gray za 1 milijon dolarjev odškodnine.

Tudi v Nemčiji imajo novo filmsko afero, ki precej sliči nekdanjim pustolovčinam Lye de Putti. Iz Monakovega je pobegnila lepa filmska diva Imogen Robertson ter se ustavila v Le Havru. Od tu jo namerava popihati v Ameriko. Motiv bega je star: Kompromitirajoči škandal, predvsem pa dolgoletni Nemški listi poročajo, da je Robertsonova napravila okoli 100.000 mark dolga, t. j. okoli 1.300.000 Din. Igralko so ovadile sodišču razne berlinske in monakovske tvrdke, ki so bile oškodovane za visoke zneske.

Robertsonova je bila v ostalem ena najboljših plačanih filmskih div Nemčije. Za vsak film je prejela po 15 do 20.000 mark. Živel pa je skrajno razkošno in denar kar metala skozi okno. Igralka, čije kariere je zelo pustolovska je rodem Američanka. Njeno meščansko ime je Ana Wilson. V New Yorku je bila članica neke plesne družbe. Radi svoje izredne lepote, živahnega temperamenta in vitke postave, je krasna blondinka zaslovela in je bila kmalu v ospredju javnega življenja. Povodno neke lepote konkurence je bila Robertsonova izvoljena za »Miss Americo«.

Navzlic tej karijeri in bogastvu pa ji pot k filmu ni bila odprta. Ameriška filmska podjetja se za Robertsonovo niso mogla ogreti. V lepo plesalko se je med tem zaljublil neki oženjeni milijonar. O razmerju je izvedela tudi njegova žena in vložila je tožbo za ločitev zakona. Skandal za Robertsonovo ni imel dobrih posledic. Plesalka je morala naglo odjadrati iz Amerike. Nekaj časa se je potikala po Londonu, Italiji in Parizu, dokler ni prišla k nemškemu filmu. Sedaj se bo vrnila v Ameriko in ni izključeno, da ji bo radi reklame njenih pustolovščin v Nemčiji, to pot odprta vrata tudi k amerškemu filmu.

Ni potrebno.

Župnik ženinu: »Ste se za današnji dan tudi primerno pripravili?»

Ženin: »To ni več potrebno, gospod župnik. Saj imava že dva otroke.«

Bajka iz današnje dobe.

Gozdar je zasačil v gozdu dve deklici, ki sta na prepovedanem mestu nabirale jagode.

»Kaj ne veš, da je tukaj prepovedano nabiranje jagod?« se je obrnil k prvi.

Dekle mu ni dalo nikakega odgovora ter je samo skomignilo z rameni.

»To je gotovo tvoja sestra!« je dejal gozdar, kazaje na njeno tovarišico v še krajšem krilu.

»O ne, to je moja mama!«

Izbrčena.

Petletni Pepče spremilja svojo mamico, ki gre kupovat čevlje. Ko stopita v trgovino in začne prodajalec razkladati razne čevlje, mu Pepče moško namigne, rekoč: »Prvih deset parov vam sploh ni treba pokazati, ker teh itak nikoli ne kupi.«

Radio

Prva brezžična premostitev oceana

Povodno otvoritve brezžičnega telefonskega prometa med Londonom in New Yorkom je dal sloviti izumitelj Marconi novinarjem sledeče izjave:

V letih 1895 in 1896 sem dokazal, da je mogoče brzojaviti brezžično tudi na velike razdalje. Ko sem leta 1900 znatno popolnili svoje aparate, sem sklenil, da poskusim brezžično brzojaviti čez ocean. Mi ni šlo le za poskus sam, ampak sem mislil tudi na možnost trgovskega prometa po svojem sistemu.

V Poldhu (na Angleškem) smo koncem avgusta 1901 dogovorili veliko oddajno postajo. Antena te postaje je visela na dvajsetih, po 70 metrov visokih jamborih. Toda 17. septembra nam je velikanski orkan anteno z jambori vred popolnoma porušil. Da mi ne bi bilo treba čakati par mesecev na popravila, sem dal hitro zgraditi provizorično anteno na desetih, po 60 metrov visokih jamborih.

Z dvema asistentoma sem se 26. novembra vkrcal v Liverpoolu na parnik »Sardinian«, ki nas je odpeljal na novo Fundlandijo v St. John, kamor smo prispeli 6. decembra.

Ze pred odhodom smo mislili na to, da nam časa ne bo preostajalo in smo se radi tega odločili, da ne bomo postavljali antenskih drog, marveč antensko žico dvignili v zrak s pomočjo balonov in papirnatih zmajev.

V St. Johnsu smo kmalu našli prapravno mesto Signal Hill, majhen griček, dobro zavarovan pred viharji. 10. decembra smo spustili v zrak prvega zmaja z 200 metrov dolgo anteno. Naslednji dan smo dvignili anteno z balonom, ki je lahko dvignil 5 kg antenske žice. Prišel je močan vihar in odtrgal balon, ki je izginil za vedno. Zato smo se povrnil k zmajem in res se nam je kljub hudemu viharju kmalu posrečilo spraviti ogromnega zmaja z anteno 140 metrov visoko.

Mesto avtomatičnega releja in morzevejevega aparata smo se odločili za telefon, za akustični sprejem, kajti človeško uho je gotovo mnogo bolj občutljivo kot mehanično uho. Naenkrat, ob pol 12., se mi je zdelo, da čujem v telefonu slabotne škrte, podobne pikam morsejevih znakov. Radi kontrole sem dal telefon svojemu asistentu in ga vprašal: »Ali kaj čujete, Mr. Kemps?« Asistent je potrdil mojo slutnjo.

Električni valovi, ki jih je izžarjala postaja na Poldhuju, so premostili atlantski ocean in me dosegli na Novi Fundlandiji; kljub zvočnosti zemeljske površine, ki so jo smatrali mnogi dvomljivci za nepremagljivo oviro. Naslednji dan smo spet čuli morzejev znak »ss«, tako da o uspehu ni bilo nikakega dvoma več.

Par dni potem pa mi je anglo-ameriška telegrafska družba sporočila, da moram vse svoje aparate nemudoma odstraniti in takoj prenehati z vsakim nadaljnjim poskusom. Ta družba je imela namreč privilegij za brzojavni promet iz Nove Fundlandije in me je obdoližila, da sem kršil njene pravice. Sporočilo me je sicer silno iznenadilo, a mi je bilo obenem tudi v zadovoljenje, kajti sedaj sem vedel, da velike kabelske družbe v brezžični promet ne le verujejo, ampak se ga že tudi boje.

Ko se je po svetu zvedelo za pravi vzrok nenadne prekinitve mojih poskusov, sem dobil takoj cel kup ponudb za zgradbo poskusnih in prometnih brezžičnih postaj. Odločil sem se za povabilo kanadskega finančnega ministra Fielda, ki mi je ponudil tudi vsa sredstva za zgradbo velike brezžične postaje v Novi Škotski.

Decembra 1902. je bil brezžičen promet med mojima postajama Poldhu in Glace Bay (Kanada) že gotova stvar.

Laerte Kiari:

Kako se pride v nebesa

Ta moja pot je bila res zelo zanimiva in čudovita. Sicer pa mislim, da je vsaka pot v nebesa taka. Sli smo po ozki stezi med dvema oblakoma. Bili smo samo štirje: neki bivši minister, neka deklina, pop in jaz.

Pop je vzdihnil:

— Bog daj, da bi se našel zame kak kotiček v nebesih!

Bivši minister se je zaničljivo ozrl na popa; deklina je globoko vzdihnila. Jaz sem samo poslušal in sam Bog ve, kako dolgo bi bil še poslušal, da se ni obrnil k meni bivši minister, rekoč:

— Kakšna bolezen je vas na Izvolila pobrati, gospod?

— Mene? Vnetje pljuč. Kljub vsemu prizadevanju zdravnika me je ugonobila.

— Imeli ste srečo, da ste tako malo ležali. Jaz sem umrl nagle smrti — se je jezil bivši minister.

Govorila bi bila o tem še dalje, da nismo srečali tisti hip novega tovariša. Prijahal je po zraku na konju, zavil v črn plašč.

Izkazalo se je, da je ženska.

Približala se je nam kot starim znancem in nas iskreno pozdravila. Vsakega je nagovorila po imenu, primku in poklicu. Samo mene je nagovorila kratko:

— Kako ti gre, Raymond?

Nisem je mogel spoznati. Ona je nam vsem povedala, kje je nas videla in kdaj smo se poslovili. Naposled je dejala:

— Gospoda moja, jaz sem Smrt!

Minister se je do tal priklonil, deklina se je še bolj zavila v svoj plašč, pop je začel moliti očenaš. Samo jaz sem ostal miren. Dejal sem:

— Zelo me veseli!

Smrt me je uljudno pozdravila in povabila, naj se ji pridružim.

— Kako ste ljubezni, — sem odgovoril.

— To je prvič, da govori človek z menoj tako nepriljeno, — se je nasmešnila Smrt. In povabila me je, naj sedem k nji na konja. Priznati moram, da mi je bilo prvi hip tesno pri srcu, ko pa sem se spomnil, da sem že mrtev in da se mi torej hujšega ni treba bati, sem zlezal na konja.

Ko sem že sedel za njenim hrbtom, je Smrt nekaj zašepetala konju in oddirjali smo po zraku. Moji prejšnji sopotniki so nadaljevali pot v nebesa polni zavisti. S Smrtjo sva dirjala nad nekim mestom. Čudil sem se, da za nju ni bilo nikjer nobene ovire. Videla sva tudi skozi zid. Dasi sva bila od mesta oddaljena najmanj tisoč kilometrov, sem videl vse, kakor da sem v mestu.

Smrt je spregovorila:

— Zdaj se ni treba ničesar bati.

Vaše mrtvo stanje vam daje lastnosti, ki jih popre niste imeli.

Bila sva nad neko baito. Na stro-mašni postelji je ležal zelo bled mož. Ob postelji je klečala žena, še bledejša kot mož. V roki je držala prižgano svečo. Mož v postelji je zbral še enkrat svoje sile, potem se je umiril in žena je postavila svečo na tla ter si začela puliti lase.

Orzl sem se na Smrt.

— Umrl! — sem vprašal tiho.

— Da!

Molčal sem, toda poznati se mi je moralo začudenje, kajti Smrt je dejala:

— Vi torej mislite, da sem kruta — pa se temeljito motite. Jaz nisem kruta, pač pa je kruto življenje. Kruto je, ker ustvarja revne in bogate, srečne in nesrečne... Pogledajte tja na ulico...

Vidite množico, ki se je zbrala pri prahu? Neki mladenič si je pogljal kroglo v glavo. A veste zakaj? Zavoljo ženske.

Smrt je za hip umolknila. Potem je nadaljevala.

— Jaz pa nisem ubila, življenje ga je ubilo. Ozrite se okrog sebe. Vidite ono palačo? Kaj vidite v nji?

— Neke stare ljudi.

— In kaj še?

— Deco... A tam dalje vidim dva zaljubljenca. Dekle objema in poljublja mladeniča.

— Da. Toda vi ne veste, da kliče ta

čas, ko ženska ljubi tega moža, drugi mož zavoljo iste ženske mene? In to je baš mladenič, ki se je prav kar ustrelil. Kaj sem zakrivila jaz? Vzela sem življenje človeku, ki ga ni hotel. V neki krasni vili sem vzela življenje dekletu, ki je poznala v življenju samo bogastvo. Težilo jo je in jaz sem ji samo olajšala breme. Pa recite, sem li jaz večji zločinec ali življenje?

Vedno delam samo dobro tistim, ki jih odnašam na oni svet. Med živimi imam mnogo dolžnikov. Ali vidite oni knežji grad v parku, kjer butajo ob obalo morskali valovi?

— Vidim.

— Njegov lastnik ni imel sebi enakega na svetu. Ostal je bogatin tudi med vojno, ko sem uničila milijone mladih življenj. Ta mož je dobavljal vojaštvu čevlje, ki so imeli namesto podplatov papir. Tako je postal milijonar. Hvaležen mi mora biti, kajti ako bi ne bila pogubila toliko ljudi, bi ne zaslužil toliko denarja. A vidite množico, ki se vali iz tovarne?

— Da.

— To so delavci, zaposleni v tovarni, kjer se izdelujejo lekarstva. A veste, zakaj se ljudje lečijo? Zato, da morem jaz živeti. Zavoljo mene stopi to ogromno poslopje. To je klinika, kjer izdelujejo zdravnike. Tudi zavoljo mene.

Čakal sem, kaj bo sledilo. Toda

Smrt je naglo spremenila ton svojega govora.

— Hitiva dalje, pokramljava lahko tudi drugje. Všeč ste mi, kajti tudi vi niste cenili življenja. Zato ste mi dejali, ko sva se srečala: To me pa res zelo veseli.

Dovolite mi še eno vprašanje. Ali ste živeli na svetu skromno?

— Da, a čemu vprašujete?

— Kar tako. Hitiva dalje!

Izpodbodla je konja in oddirjala sva dalje.

Dospela sva do ogromnih vrat iz marmorja in zlata. Pred njimi je stal star vratar.

— Pozdravljen! je spregovorila smrt.

— Pozdravljena! Kako si opravila svoj posel?

— Tako, tako. Privredla sem ti siromaka, ki si je zaslužil nebesa.

In smrt me je spustila s konja in skočila tudi sama na tla. Stopila je k vratarju in mu nekaj zašepetala. Razumel sem samo tole:

— Mož je bil državni uradnik in povrhu še oženjen.

M. Zarnik:

Narodni mučenik Pepe Škrjanc

Pohleven epos v 18 različno dolgih spevih.

Malokdaj je stopil kdo tje, ker je vladalo splošno prepričanje, da v kamri straši. Bile so pa le miši in podgane, včasih tudi podlasica ali pa postopač, ki si je prostor izbral za prenočišče in je v spanju kašljal. Babe so vselej trdile, da hodi ranjka gospodinja nazaj, ker jo peče vest radi bogve česa.

Ta romantika zaprašenih pajčevin je gostoljubno sprejela Pepetovo fantovsko srce, ki je zaplapolalo v divjem zublju, odkar je okusil Štefin poljub ter sladko besedo, da je oberhercig afna. Sedaj je spoznal, o čemer je dotlej samo sanjal po načinu nezrelih dečakov. Včasih se mu je zazdelo, da vse to niti res ni, da je le nevedeležen opazovalec. Prevzemala ga je ona čudna odsotnost, ki se nas včasih poloti sredi prijetnega položaja in ko naenkrat ne vemo, jeli resnica ali samo domišljija.

Štefi ga je to noč zapustila šele, ko je mežnar dan zazvonil. Med njiju poljube se je vmešavalo čohanje prašičkov, ki jih je ločila samo lesena stena, in njih polglasni šof.

Prebudila ga je lakota, ko je skozi špranje že zdavnaj sijalo dopoldansko sonce. Ni si mogel domisliti, kje je bil. Leno se je pretegnil in pri tem sprožil kup starega orodja, da se je z ropotom vsulo čez njegovo ležišče.

Z dvorišča je kriče zbežalo nekaj orok, je odrfotala z ogorčenim kokodajsnjem jata perotine na vse vetrove. Ženske so iztegovala vratove z odprtih dvorišnih oken ter si šepetale: »Spomin je bil.« Nihče pa ni hotel iti gledat v kamro.

Po prestatem strahu pred zasačenjem se je Pepe previdno rešil izpod grabel in prekelj, jih postavil v drug kot in si svoj kvartir podrobno ogledal. Odprl je tudi vse tri omarine predale. V enem je našel škaflo iz lepene, v njej pa dve zemlji, čeden kos salame, nekaj čokolade in mnogo bonbonov. Pojedel je vse. Potem se je radi žeje spazil na dan, toda ne pri vratih, nego zadaj, kjer je našel desko, ki so ji bili žebli na spodnjem koncu odjenjali in se jo je dalo za silo ven poriniti kakor žalužijo. Tako je dospel v zapuščen in z grmovjem zaraslo stezo, kjer se je pričel sočivni vrt drugega gospodarja. Jako zadovoljen je bil s položajem in posebej se s svojo ljuboznijo.

Zvečer si je že vse uredil po svojem okusu. Tudi je oćedil par steklenic in si prinesel v svojo palačo iz bližnjega vodnjaka vode za pitje in umivanje.

Štefi rahutal krasnih maslenk ter celo čez dan je pohajkoval in za svojo breskev. Štefi pa ga je zvečer presenčila s polovico steklenice likerja, siru, šunko, belim kruhom, slaščicami in cigaretami. Vse to da mu je kupila od prihrankov. Vsak večer mu je kaj prinesla, dostikrat vina, zlasti pa tudi dobrih cigaret ter srebrnega drobiža.

Tista škaflija v omari je bila Štefina tajna shramba za dobre reči.

Oj, kako je bila ljubezen sladka; saj

pa je tudi ubirala edino pravilno pot skozi žleodec.

XI.

Po možnosti je Štefi Pepeta zvečer ali tudi sredi noči obiskovala in mu prinašala žleodčnih in ostalih dobrot. Dostokrat je pa našel škaflijo in predal že izza dne napolnjen, zraven pa listek: »Danes me ne bo. 1000 poljubčkov.« Včasih tudi: »Tri dni me ne bo, imam toliko šivanja.«

Pepeta je tedaj vselej zgrabilo najhujše hrepenenje. Posebno, kadar je bil lačen. Nekoč ni mogel zdržati in je šel sredi noči čakati jo pred hišo, kjer se je blestela v plinovem odsevu tabla »Damenschneideri — Modeateliers«. Pa so bila vsa okna temna. Bilo je malo čez enajsto zvečer. Tudi drugi večer je našel Pepe samo temo, ki mu je iz oken buljila v lice.

Ko ga je Štefi naposled zopet objemala in posipala s poljubi ter svoje občutke izdihovala v zoološke klice, kakor »afenca«, »golobček — kušni me na gobček«, »moj kuček«, »pocukrni moj osliček« — jo je Pepe prav sočutno vprašal, do kdaj je morala zadnje večere delati. Delala je do dveh, treh zjutraj in le misel na Pepeta jo je ohranila pri moči. Pepe je čisto natanko vedel, katera okna spadajo k obratovalni šču in pri katerem sedišču. Pa je raje molčal; le nekam zamisljen se je zdel dekletu. Včasih jo je tako čudno zgrabil, da se ga je skoro prestrašila. A se je takoj zasmeljal, češ tako sem te težko pogrešal.

Ko je drug dan zopet našel sporočilo, da je zvečer ne bo (dasi žalostni plaka), je Pepe v mraku Štefko sprejel in se spazil za njo.

Pot ga je vodila skozi razne ulice, brez vidne smeri. Štefi se je včasih plaho ozrla, ne da bi ga opazila. V Gradišču se je začela ustavljati. Naenkrat je zažvenketala sablja in oficir je šel počasi mimo dekleta, kakor bi ne bilo nič. Le njegov nadušljiv mops (tedaj je bilo še vse polno mopsov v Ljubljani) se je ob Štefini nogi ustavil, jo ovahal in s polzevskim repkom pomarkiral nad svojim hrbiščem prijateljski pozdrav. Oficir je odklenil neko hišo in požižgal, na kar se je mopsel z glasnim krehanjem in lesenim stopicanjem požuril dohiteti gospodarja. A sledila mu je tudi Štefi in izginila v vežo, ki se je za njo hreče zaklenila.

V dveh pritihih oknih se je pojavila luč in Pepe je na zastorih za hip razločil dve senci, katerih ena mu je bila docela znana.

Post. l. je smrtno žalosten in krvoločnost mu je zalila pogled. Čez dlje časa je luč ugasnila, toda Štefi ni bilo iz hiše. Čakal jo je čez polnoč, truden, lačen, nesrečen in masčevalen. Prav je imela, da mu je vedno rekla afna in osliček. Zdal se je razumel izrek, ki ga je bil nekoč slišal iz ust prvaških: »Baba je hudič!«

Okrog njega po ulicah je vladala malomestna tema in tišina. Ozrl se je in si preudaril progo za uspešen umik. Potem pa je pobral debel kamen s sredine ceste in ga z vso silo zalučil v okno.

Čul je še tresk razbitega stekla, drugega se kesneje ni spomnil. Urno je vporabil linijo svoje pregrupacije in se

rešil v svoj brlog, dasi do jutra ni mogel zaspati.

Prebudilo ga je silno žensko kričanje. Skozi špranje je sredi solnčnega dvorišča najprvo zapazil samo hrbet mirno stojčega policaja, na hrbtu pa njegove prekrizane roke. Potem je videl, da stoji v krog zbrani vsi ljudje iz hiše in soseske, mali in veliki. Sredi kola pa je bilo poskakovanje, kakor če se tepeta petelina. Pa nista bila petelina, nego kokoši; taki v kikljah. Zato je Pepe najprvo mislil, da se otroci zopet cirkus igrajo. Toda spoznal je prav hitro, da sta kokoši brez perja zidarka in Štefi. Prva je bila aktivna, druga pasivna in je venomer vpila: »Au-au-au-au, mama, mama, ne, ne, ne, au-au-au!« Zaušnice so tleskale kakor popirni kapsli, zamolklo so donele bunke po hrbtu. Kakor praskanje po pločevini, je bil zidarkin glas in je iznajdljivo vikal leksikon priimkov, katere bi zamenjal po nprativnih izpričevanjih, a so bili zmožni roditi globoke dvome o Štefinem brezmadežnem deklistvu.

Gospodarstvo

Konferenca gospodarskih zbornic

V petek popoldne se je konferenca o gospodarskih zbornicah nadaljevala. Na popoldanski seji so delegati v podrobnostih razpravljali o osnutku novega zakona o zbornicah. Diskusija je bila posebno živahna, ko je prišel na vrsto odstavek prvega osnutka, ki govori o nalogah in delokrogu zbornic. V debati o čl. 3. pododst. 7, ki govori o zbiranju borznih uzanc, je bilo sproženo vprašanje, katere uzance naj zbirajo in objavljajo zbornice in katere borze. Sklenjeno je bilo, naj borze zbirajo samo uzance o onih kmetijskih, ki se sklepajo na borzah, vse druge pa zbirajo zbornice. Ta sklep je v skladu s osnutkom novega zakona o zbornicah.

Konferenca je sklenila vstaviti v čl. 3. novo določbo, da predlagajo zbornice izmed svojih članov sodnike za trgovska sodišča. Glede nadzora nad strokovnimi in stanovskimi združenji je bilo sklenjeno, naj ima nadzorovalna oblast nad temi združenji, odnosno zavezi ona zbornica, v čije področje se te korporacije nahajajo.

V soboto dopoldne se je na konferenci razvila živahna diskusija o tem, da li naj pristopijo k zbornicam tudi državna prometna podjetja (železnice). Tajnik ljubljanske zbornice g. Mohorič je predlagal, naj železnice pristopijo k zbornicam, ker je pri nas v praksi, da delajo železnice z dobičkom. Po mnenju dr. Marodiča pa dobiček ni cilj železnice. Gospodarski značaj podjetja se spozna šele po tem, da mu je cilj dobiček. Zato železnice ni mogoče sprejeti v zbornice. Sklenjeno je bilo, da se železnice ne sprejmejo v zbornice.

Zelo živahna je bila tudi diskusija o aktivni volilni pravici. Zastopniki splitske, dubrovnike, osješke in sarajevske zbornice so zahtevali pluralno aktivno volilno pravico izvršujejo: 1. v imenu zasebnih ali delniških družb.

Na predlog glavnega tajnika beogradske

industrijske zbornice dr. Marodiča je bila usvojena sledeča stilizacija:

»Aktivno volilno pravico imajo vsa podjetja v področju zbornice, ki se pečajo z onimi gospodarskimi panogami, katere so v zbornici zastopane. Isto velja tudi za podružnice v sedežih zbornice. Volilno pravico izvršujejo: 1. v imenu zasebnih ali delniških podjetij lastnik, odnosno eden izmed javnih družabnikov, ki ga dotična tvrdka pooblasti; 2. v imenu delniških in drugih kolektivnih podjetij, odnosno njihovih podružnic poslevoedeči ravnatelji podjetij, odnosno njihovih podružnic.

Glede pasivne volilne pravice je ostala stilizacija čl. 10, ki se glasi: »Za redne zbornične člane so lahko izvoljene osebe moškega spola, ki izpolnijo pogoje za aktivno volilno pravico s tem, da izvršujejo gospodarsko funkcijo, na podlagi katere imajo volilno pravico, nepretrgoma najmanj tri leta in da so izpolnili 30. leto.

Izvoljen ne morejo biti zbornični uradniki, niti osebe, ki imajo kak sodni spor z zbornico ali pa vodijo, odnosno imajo v zakupu kako zbornično podjetje.

Zelo važno je bilo tudi vprašanje volilnega sistema. Osnutek predvideva volilne sreze kot volilne enice. Zbornični volilni srez se pa ne vjemajo s političnimi volilnimi srezmi. Ta volilni sistem je bil v glavnem usvojen. Podrobne odredbe o volitvah bo določil statut vsake zbornice. Tajnik ljubljanske zbornice g. Mohorič je zahteval, naj določi način volitev trgovinske ministrstvo za vse zbornice enako. Glasovanje je tajno in osebno. Voli se z glasovnicami.

Na popoldanski seji je razpravljala konferenca o čl. 15, ki določa, da more biti iz sedeža zbornice največ 1/3 zborničnih članov. O tem vprašanju se je razvila zelo živahna diskusija. Končno je bilo sklenjeno, da ostanejo v veljavi določbe čl. 15.

Na zahtev dr. Cuvaja in g. Mohoriča se je spremenil čl. 22 tako, da za polnovoljavne sklepe plenuma ni potrebna vsaj polovica zborničnih članov, marveč da zadostuje tretjina navzočih članov.

Čl. 25. določa, da tvorijo zbornično upravo predsednik zbornice, dva podpredsednika in po en član vsake sekcije. Polovica članov uprave mora biti iz sedeža zbornice.

Nato je konferenca razpravljala o dopisnih članih, zborničnem statutu in poslovniku ter konstituiranju zbornice, plenuma in sekcij. Usvojena je bila določba, da je lahko sedež sekcije tudi izven sedeža zbornice. Sprejeta je bila tudi določba, da lahko posedne zbornice s statutom odrede, da se ustanove ekspoziture izven zborničnega sedeža.

Povodom diskusije o čl. 37., ki govori o razpustu zbornice, je pomočnik ministra dr. Kostić predlagal, naj se točno določi, v katerih primerih sme trgovinski minister zbornico razpustiti, da se v bodoče prepreči zloraba.

Ob 7. zvečer je bila konferenca zaključena.

JOSEPHINE BAKER

Stanje Narodne banke

dne 15. januarja 1927.

Razlika v primeri s stanjem dne 8. januarja.

AKTIVA:			
Kovinska podlaga	433.0		
posojila	1.415.8	—	44.3
račun za odkup kronskih novčanic	1.114.1		
račun začasne razmenjave	333.3		
državni dolgovi	2.966.3		
vrstnost državnih domen, zastavljenih za izdajanje novčanic	2.138.3		
saldo raznih računov	731.7	+	89.1
Skupaj	9.132.1		
PASIVA:			
Od glavnice izplačano	30.0		
rezervni fon	9.3		
novčanic v obtoku	5.543.8	—	262.9
drž. račun začasne razmenjave	333.3		
drž. terjatve po raznih računih	223.3	+	64.2
razne obveznosti	771.5	+	243.6
drž. terjatve za zastavljen domene	2.138.3		
azijo za kupovanje zlata	83.0		
Skupaj	9.132.9		

Obrestna mera ostane neizpremenjena. Obtok novčanic se je zmanjšal od zadnjega izkaza za 262.900.000 Din.

—g Carinski dohodki od 20. do 31. decembra so znašali 53.622.310 Din. Od 1. aprila do 31. decembra 1926 so znašali carinski dohodki 1.314.774.814. V proračunu je bilo določeno za to dobo 1.237.537.494 Din.

—g K ustanovitvi Obrtne banke. Točnih podatkov o vpisu delnic Obrtne banke sicer še nimamo, vendar je pa že iz dosedanjih podatkov razvidno, da je dosegla ta akcija popoln uspeh. Vpisanih je okrog 20.000 delnic več kot se je pričakovalo. Obrtniki so vpisali okrog 115.000 delnic. 75.000 delnic odpade na državo, 16.875 pa na prijatelje obrtniškega stanu. Vseh delničarjev je okrog 7000. Prva glavna skupščina se bo vršila 20. marca v posvetovalnici beogradske borze. Ta skupščina bo razdelila državo na dve področji. V enem bo poslovala centrala Obrtne banke, v drugem pa glavna podružnica v Zagrebu. Državno nadzorstvo nad novo banko bo izvrševal potome posebnega komisarija trgovinski minister.

—g Podržavljenje privatnih železnic. Naša vlada se je obrnila na madžarske banke in železniške družbe, ki imajo delnice nekaterih naših lokalnih železnic, s predlogom, da bi država te železnice odkupila. V slučaju, da se madžarski delničarji ne odzovejo temu pozivu, bo vlada privatne železnice podržavljala brez predhodnega sporazuma z delniškimi družbami.

—g Češkoslovaška zunanja trgovina v lanskem letu. Po podatkih drž. statističnega urada je bila češkoslovaška zunanja trgovina v preteklem letu aktivna za okroglo 2600 mil. Kč. Vrednost izvoza je bila kljub visokemu aktivu lani skoraj za celo milijardo manjša kot predlanskim. L. 1925 je znašal izvoz 18.821.118.000 Kč, lani pa 17.838.422.000 Kč. Vrednost uvoza je bila lani za več kot 2.3 milijarde manjša kot predlanskim.

Naznanilo otvoritve.

Slavnemu občinstvu vladno naznanjam, da z dnem 26. januarja t. l. otvorim na Starem trgu št. 8

TRGOVINO S KONFEKCIJSKIM, MODNIM, MANUFAKTURNIM IN GALANTERIJSKIM BLAGOM.

V zalogi bom imel vedno najbogatejšo izbiro in solidno blago, katero bom nudil mojim cenj. odjemalcem po konkurenčnih cenah.

Kdor želi poceni kupiti, naj poseti mojo novo otvoreno trgovino. Izdeloval bom tudi obleke po meri v mojem lastnem modernem salonu po najnovejših krojih in najnižjih cenah.

Se priporočam cenj. naročilom, beležim

z najodličnejšim spoštovanjem

DAVORIN BIZJAK, Ljubljana, Stari trg št. 8.

Matilda Klemenčič

soproga akad. slikarja

v soboto, dne 22. t. m. po kratki, mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, mirno v Gos. odu za spala.

Pogreb nezobne nam pokojnice bo v torek, 25. januarja 1927 ob štir h popoldne iz mrtvašnice drž. boln. ce na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, 24. januarja 1927.

Globoko žalujoci ostali.

Vino

ima napredaj Götz, gospodarstvo, Pitomača, Hrvatska, in to rizling in malvazija, vse od stare domače tr e. 150 hl letnik 1924 in 60 hl letnik 1926. Vprašati pismo ali osebno: Götz, Pitomača.

Lokal

pripraven za mesarijo ali malo prodajalno se odda na vogalu Bleiweisove in Tržaške ceste v hiši g. Streharja. — Polize se pri tapetniku Pavletu. Ljubljana. Vegova ulica št. 10. 148

Kompanjon

s potrebnim obratnim kapitalom za slaščičarsko obrt se išče. — Ponudbe pod »Kompanjon/189« na upravo »Slov. Naroda«.

Slaščičar

(samostojen) želi premešniti službo. Gre tudi v kak hotel kot kuhar močnatih jedi. — Cenj. ponudbe pod »Samostojen slaščičar/188« na upravo »Slov. Naroda«.

Kuharica

stara 24 let. izučena v gospodinjstvi želi — išče službo pri boljši družini. — Ponudbe pod »Kuharica/182« na upravo »Slov. Naroda«.

30—40.000 Din

brezobrestnega posojila na prvo mesto dam dotičnemu, ki mi da stanovanje dveh sob in kuhinje. — Ponudbe pod »Sigurno mesto/187« na upr. »Slov. Naroda«.

Stanovanje

dveh sob s kuhinjo išče mirna, snažna, skoro ves dan odsotna stranka. Plača 300—400 Din mesečno. — Ponudbe pod »Takoj ali 1. marca/186« na upravo »Slov. Naroda«.

Uradnik

išče stanovanje dveh ali ene večje sobe s kuhinjo mirna stranka (3 osebe) v stari ali novi hiši v mestu ali na periferiji mesta. — Dopisi na upr. »Slov. Naroda« pod »Snažnost/185« na upravo »Slov. Naroda«.

Dvignite pisma

v upravi »Slov. Naroda«: »A. M. 7«; »Brinetka 26«; »Dobro kolo 48«; »2500/10 3505«; »Sigurnost 115«; »Učiteljščik 11«.

Silajni uspeh! Vse dosedanje predstave popolnoma razprodane!

Veselo! Zabavno! Duhovito! Originalno!

Veseli Murnček

Kolosalna in nad vse uspeša razkošno opremljena veseloigra. V glavnih vlogah samo izbrani igralci

LYA MARA - HARRY LIETKE

Daguy Servaes, Alfred Abel, Rud. Klein-Rogge, Hermann Picha, Ferd von Alten, Eugen von Burg, Eugen Klöpfer, Yvette Guilbert itd. Predstave danes ob: 4, pol 6., pol 8. in 9.

Preskrbite si pravočasno vstopnice.

Elitni Kino Matica, najuglednejši kino v Ljubljani. Tel. 124.

Učenka

za modistino se sprejme. — Dopisi pod »Šolska izobrazba/192« na upravo »Slov. Naroda«.

Popravila

klobukov za dame in gospode sprejema modni salon Stuchly & Maschke, Ljubljana, Židovska ulica 3.

Lokal

za špečerijsko trgovino v Ljubljani na prometnem kraju — a stanovanjem iščem za takoj. — Pismo ne ponudbe pod »Prometni kraj/156« na upravo »Slov. Naroda«.

Ključavničarski pomočnik

dobra moč, močan, vešč tudi nemškega jezika — išče stalno službo. — Ponudbe pod »Takojšnji nastop/136« na upravo »Slov. Naroda«.

Zastopniki

se sprejmejo za dobro idoč predmet. Takl. ki so se že pečali s srečka mi. Imajo prednost. — »Mercur«, Brno, ČSR. Nova ulica. 165

Trg. pomočnik

mešane stroko. vojašine prost, išče službo v mešani trgovini na čezeli. — Dopisi pod »Anesljiv na upravo »Slov. Naroda«.

Stanovanje

dveh sob s kuhinjo išče mirna in snažna, ves dan odsotna stranka. — Ponudbe pod »Stanovanje 153« na upravo »Slovenskega Naroda«. 153

5000 Din posojila

išče nujno dama za štiri mesece proti sigurni garanciji in obrestim. — Ponudbe pod »Jamstvo 141« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Znižane cene! POZOR! Znižane cene! Radi opustitve moje zaloge pohištva na Gospodarski cesti 13 (Kollzeji) se vrši dne 24. 25. in 26. januarja 1927

prestovoljno razprodaja vsega pohištva in tapetniških izdelkov.

Cene znatno znižane pod nabavno ceno.

Ugodna prilika za nakup.

PETER KOBAL, Krani.